

MESERIASUL AZ IPAROS DER GEWERBETREIBENDE MUNKAADÓK LAPJA

Ardeal és Banat kis- és középipar-
sainak hetilapja. — Az Ipartestületek
Szövetsége, az aradi Iparos Ötthon, az
Ipari Szindikátusok, a Romániai Épi-
tőmesterek Szövetsége hivatalos lap-
ja. Egyesülve a timisoarai „Az Ipa-
ros”-sal és a „Fodrász Ujság”-gal.

„Tiszteld a tisztos
ipari!”

Impunerea veniturilor

Uniunea industriștilor din România a înaintat ministerului de Finanțe un memoriu privind plata impozitului pe venit.

Iată textul acestui memoriu:

Prin art. 46 al legii contribuțiilor directe, se stabilește:

„Venitul impozabil se obține scăzându-se din venitul net:

a) Câte 750 lei lunar, ori suma respectivă anuală, săptămânală, zilnică sau pe oră;

b) Din salariile muncitorilor manuali, lucrând cu ziua, cu ora sau în acord, tot ce aceștia primesc peste 20 zile lunar.

În legătură cu aceasta, paragraful 149, alin. b) din instrucțiunile legii contribuțiilor directe dispune:

Calculul venitului impozabil se face scăzându-se: Pentru lucrători lucrând cu ziua, ora sau în acord se scade ceea ce primesc peste 20 zile lunar ca salariu și ca accesorii în bani și atunci calculul sumelor de scăzut se face pe această bază, socotind luna 20 zile, sau 160 ore ziua de 8 ore și săptămâna de 40 ore sau 5 zile.

Se va scădea dar, din salariul lucrătorilor:

Câte 750 lunar (minimum prevăzut la 147 §)

Câte 37.50 pe zi;

Câte 4.70 pe oră;

Câte 188 de săptămână.”

„Beneficiul reducerii venitului impozabil a salariilor primite de lucrători nu se poate acorda decât muncitorilor manuali lucrând cu ziua, cu ora sau în acord în intențiunea legiuitorului, acest beneficiu constituind un imbold la muncă.”

Textul legii și instrucțiunilor, precum și al deciziei Comisiunii centrale fiscale este cât se poate de precis, referindu-se la toți lucrătorii manuali lucrând cu ziua, ora sau în acord.

Totuși Onor. Direcțiunea a Contribuțiilor Directe, Serviciul Contribuțiilor Directe, a găsit de cuviință ca prin ordinul No. 256.296 din 24 Noembrie 1934, adresat Administrației de constatare din Arad să dispună: „Fîind vorba de funcționari și lucrători angajați la întreprindere pentru lucrări cu caracter de continuitate, venitul impozabil se stabilește acordându-se numai scăderea pentru minimum neimpozabil de 750 lei lunar. Tot ce trece peste această sumă se taxează cu impozitul pe salarii de 4 și 8 la sută, nefîind cazul de scădere pentru partea ce aceștia primesc peste 20 zile lunar, întrucît conform art. 46, punct b) această scădere se acordă numai pentru muncitori manuali angajați pentru o lucrare temporară.”

Deosebirea făcută de ordinul de mai sus între lucrători angajați la o întreprindere pentru lucrări cu caracter de continuitate și pentru muncitori manuali angajați pentru o lucrare temporară este cu totul arbitrară și nu-și găsește temeiul nici în legea contribuțiilor directe și instrucțiunile sale și nici măcar în practica de până acum, iar Administrația de Constatare din Arad este prima și, după cât știm, singura Administrație din țară care o pune în aplicare.

Aducându-vă la cunoștință cele de mai sus, avem onoarea a vă ruga, ca în conformitate cu textul și spiritul legii, precum și al instrucțiunilor la această lege să binevoiți a dispune anularea ordinului de mai sus; renunțându-se în ce privește scăzământul din venitul net, la deosebirea cu totul nejustificată făcută între „muncitori manuali angajați pentru lucrări cu caracter de continuitate” și aceiași categorii de „muncitori angajați pentru lucrări temporare.”

A nemzeti Ipar támogatása jegyében...

Mit tartalmaz Leon alminiszter iparpártolási törvénytervezete

Az új törvény kedvezményeiben a legalább öt segédet alkalmazó iparosokat és a 100.000 leies alaptőken felüli szövetkezeteket is részesítik az elsősorban kedvezményezendő gyárakon kívül. — Pontosan meghatározza az új törvény, hogy milyen feltételek mellett adandók ki a közszállítások. — Szigorú előírások a kartellalakulatokra.

Valamennyi iparvállalat, amely a törvény kedvezményeit élvezi, köteles 90 százalékból román személyzetet alkalmazni

Gh. Leon tanár, a kereskedelemügyi minisztérium államtitkára elkészült az iparpártolási törvénytervezet végleges megszövegezésével.

Az új tervezet meghatározza a gyár fogalmát, és pedig olyformán, hogy ebbe a kategóriába esik mindennemű magán, vagy társas ipari vállalkozás, amely valamilyen nyersanyagot készít, vagy félkész áruval dolgozik, az árunak ezzel nagyobb kereskedelmi értéket ad és amely legalább 10 lóerős motorral és minimálisan husz munkással dolgozik.

A törvény kedvezményeiben azok a kézműiparosok is részesülnek, akik legalább 5 segédet alkalmaznak, valamint a minimálisan 100.000 lejese tőkével rendelkező szövetkezetek is.

A törvény által biztosított kedvezmények megadása iránti kérévények az iparügyi minisztériumhoz intézendők, míg a kedvezményeket a minisztérium tanács adja az iparügyi minisztérium véleményezésére.

A törvény által adott kedvezmény 12 évre szól, azonban 1947 december 31-én túl nem terjedhet.

Milyen kötelezettségeket rónak a kedvezményezett vállalatokra

A kedvezmények évenként adatnak esetről-esetre és a következők lesznek:

Vámmentesség a gépekre és azok alkatrészeire;

új gyárak létesítéséhez szükséges gépek és műszerek vámjának letétbe helyezése azoknak visszaexportálásáig;

kizárólag ipari célra szolgáló önköltségi áron való juttatása;

az exportált áruk utáni vám és fogyasztási adó visszatérítése, ha azok mezőgazdasági eredetűek;

a gyárak felépítéséhez szükséges anyagok, géprészek és műszerek szállításánál 50 százalékos kedvezmény a vasut és állami folyam és tengerhajózási társaságok összes vonalain;

mindennemű közszéki és megyei építési taxák alól való felmentés;

állami szállításoknál való elsőbbség;

az országban nem található nyersanyagok, valamint a hajógyárakban és a nemzetvédelmi iparban dolgozó gyárakban szükséges félkész gyártmányok és szabadalmazott alkatrészek részére vámmentesség;

az ipari jövedelem utáni egyenes adók 50 százalékos leszállítása;

azon gyárak részére, amelyek a nemzetvédelmi iparral vannak kapcsolatban, további speciális kedvezmények megadása.

Az ipari és kereskedelemügyi minisztérium azonban, a fentiek ellenére részben, vagy teljesen is megtagadhatja ezeknek a kedvezményeknek a megadását, ha azt nem találja helyénvalónak.

Ezek a kedvezmények kivül rendelkezéseket adhat fel és szerződéseket köthet az állam több évre is az állami szállításokra vonatkozólag az állami számviteli törvény intézkedéseitől eltérően. A szerződések tartalmazhatják az eszközölt szállítások fizetésének biztosítását és a legfelsőbb gazdasági tanács véleményezése alapján köthetnek meg. Bizonyos cikkek gyártására állami támogatások is adhatók.

Valamennyi gyár, amely a fenti kedvezményeket élvezi, köteles 90 százalékból román személyzetet alkalmazni és amennyiben részvénytársaság, nem bocsáthat ki többszörös szavazattal bíró részvényeket.

AZ IPARI BIZOTTSÁG VELEMÉNYEZŐ ÉS BÍRÓI SZERV.

A tervezet egy ipari bizottság létesítését írja elő és megadja egyúttal annak hatáskörét és működési módjait is.

Ez a bizottság van hivatva arra, hogy az ország ipari és gazdasági rendőrségével kapcsolatosan valamennyi törvénytervezetet és végrehajtási utasítást előzetesen véleményezzen és mint bírósági szerv is szolgál.

Milyen elvek szerint engedélyezik új gyárak alapítását

Egyetlen gyár sem állítható fel az ipari és kereskedelemügyi minisztérium engedélye nélkül.

Azokat az ipari kategóriákat, amelyekhez az ipari bizottság véleményezése szükséges, évenként ugyanezen minisztérium fogja meghatározni.

A működési engedélyek megadásánál a következő szempontok veendő figyelembe:

a) A jelenleg létező egészségügyi berendezések termelőképesége a belfogyasztással és az exportlehetőségekkel szemben.

b) fontos nyersanyagoknak helyettesítési lehetősége más az országban található anyagokkal.

c) Racionalizálási szempontból mennyivel nyújt többet a tervezett vállalkozás a meglévőkhöz képest.

d) A jövőbeni vállalkozások mennyire bírnak fontossággal a nemzetvédelem, vagy a nemzetgazdaság szempontjából.

Az állami monopóliát képező iparok a speciális törvények alá tartoznak.

Azok a kérvényezők, akik gyár alapításához kérnek engedélyt, a minisztériumhoz intézett kérvényükhöz a következő okmányokat kötelesek csatolni:

a) a létesítendő gyár terve és költségvetése;

b) ismertetés a gyár működési és gyártási tervéről, valamint a gépekről készített rajzok, fényképek és leírások, ugyanígy a gépek erejéről és a balesetek elleni berendezésekről;

c) a nyersanyagok és a felhasznált fűtőanyagok;

d) az előállított termékek lényege és azok minősége, valamint a gyár kapacitása;

e) a gyár felállításának helye;

f) a vállalat technikai és pénzügyi kapacitása.

A minisztérium kérhet további információkat és meg is tagadhatja az engedélyt a gyárnak a kért helyiségben való felállításához.

Az építkezések legkésőbb egy évvel az engedély kibocsátása után megkezdendők.

A terminus lejártá után semmilyen munkát nem végezhető újabb engedély megszerzéséig.

Az alapítási engedélyek feltételeken is adhatók, minden jog nélkül, csakis ha a vállalat az előírt feltételeknek megfelel.

Semmilyen nagytítás, a meglévő berendezések megváltoztatása, vagy kicserélése a fent kimutatott forma szerint nem végezhető megfelelő engedély nélkül.

A MŰKÖDŐ GYÁRAK IS KÖTELESEK KÉRVÉNYT BENYÚJTANI

A jelen törvény életbe lépésekor működő gyárak mentesítettek az engedélyezés kötelezettségétől. Ezek azonban kötelesek 3 hónapon belül ezen törvény életbe lépésétől számítva kérvényt benyújtani, amelyhez a következő okmányokat csatolják:

a) a gyár tervét;

b) a berendezés és a gépek leírása;

c) a felhasznált nyersanyagok és fűtőanyagok.

d) a gyártmányok neve, minősége, a termelés kapacitása.

Semmilyen változás sem eszközölhető valamely gyár tervezeténél a minisztérium engedélye nélkül.

ÚJ GYÁRAK MŰKÖDÉSI ENGEDÉLYE

A létesített gyárak csakis az ipari minisztérium engedélyével működhetnek. Az engedélyt az illető egészségügyi hatóság véleményezése alapján adják meg. A véleményezés a területi ipari felügyelő közbenjöttével adandó.

Hogyan fogják ellenőrizni a kartellek működését

Kartell alatt értendő mindennemű társulás és megállapodás — ebben a formában esnek a törvény rendelkezései alá — amelyek ipari, bányatársaságok vagy kereskedelmi társaságok között jönnek létre azzal a céllal, hogy befolyásolják a termelést, az áruk forgalmát vagy szétosztását.

Alábbi rendelkezések azokra az ipari vállalatokra is kiterjesztettek, amelyeknek termelőképeségüknél fogva olyan döntő befolyásuk van az illető iparágban, hogy az általuk gyártott áruk árára befolyást gyakorolhatnak. Ezeket a vállalatokat a minisztérium rendeletileg fogja kijelölni.

Kartellek csak az ipari és kereskedelmi minisztérium előzetes engedélye alapján létesülhetnek.

Az engedélyezés iránti kérvényhez a következő okmányokat kell csatolni:

a) Alakulási okmány, amennyiben jogi személyiséget nyert, vagy azok az okmányok, amelyek létezését igazolják.

b) Vállalatainak és alakulatainak névsora, azok székhelyei, szociális minősége, befizetett tőke és a gyártandó árukba fektetett tőke, amelyeknek forgalmát ez a kartell fogja meghatározni, valamint a kartell központi székhelye.

c) A kartell képviselőinek névsora, feltüntetve azok nevét, lakását és nemzetiségét, valamint megbízó leveleik másolata.

d) Egy memorandum, amelyben okmányok és statisztika alapján kimutatandó:

1) a kartell célja;

2) a kartell alakulásának a nemzetgazdaságra nézve kedvező hatása;

3) a maximális eladási árak gyártmányonként és minőségenként;

4) a kartell tartama;

5) a Nemzeti Bank nyugtája a kartell fontossága szerint 10.000-tól 100.000 lejig terjedő illeték befizetéséről a kartellalapra.

Ha a kartellbe lépett vállalatok közül egy vagy több részvényirtársaság, ezeknek nem lehet többszörös szavazati jogot biztosító részvényük.

Az ipari minisztérium köteles 30 napon

belül nyilatkozni a kartell létesítése iránti kérelem felett.

Amennyiben nem válaszol ezen idő alatt, a kérés teljesítettnek tekintendő és a kartell törvényesen megalakultnak tekinthető.

Mindennemű kartell, amelyet az ipari minisztérium előzetes engedélye nélkül léptettek életbe, tekintet nélkül arra, hogy írott okmány alapján a akult vagy csak szóbeli megállapodásra, valamint mindennemű megállapodás, amely kartellmegállapodást takar, semmisnek tekintendő.

Hyennemű kartellból eredő perek nem folytathatók le a bíróság előtt és a kartellbe lépett vállalatok megbüntethetők.

Mindennemű okmány, levelezés, ami a kartell létesítésére, annak működésére, vagy módosítására vonatkozik, titkos.

A minisztérium nem bocsáthat ki másolatokat, vagy igazolványokat, sem felvilágosításokat nem adhat a kartellek működésére vonatkozólag a bíróság engedélye nélkül vagy a kartell írott beleegyezése nélkül.

Tizenöt nappal a mérleg elkészítése előtt és minden körülmények között április 30-ika előtt, a kartellek kötelesek a minisztériumnak jelentést beküldeni, amely a következőket tartalmazza:

a) a gyártási árak, a nagybani és kiskereskedelmi eladási árak variációja a kartell által gyártott áruknál, a kartell létesítése előtti árakhoz viszonyítva;

b) a kartell minden egyes vállalata által előállított áruk mennyisége;

c) az előállításnál és eladásnál elért haladásiok.

Az ipari minisztérium által gyakorolt ellenőrzés a következő módon történik:

1) Megvizsgálja a benyújtott engedélyezési kérvényeket és azokra meghozza határozatát;

2) megvizsgálja a kartell által kért esetleges változtatásokat;

3) ellenőrzi a kartell által gyártott áruk árait;

4) közbenjár a kartelleknél a maximális eladási árak megállapítása végett;

5) kiroja a büntetéseket az esetleg elkövetett visszaélések miatt

A kartellek kötelesek a minisztérium rendelkezésére bocsátani mindennemű könyveiket és okmányukat, amelyek az ellenőrzés szempontjából fontosak.

MILYEN SZANKCIÓKAT FOGLATOSÍTANAK A KARTELLEK VISSZAELESEI ELLEN.

1) az állam által adott kedvezmények megvonása;

2) kizárása az állami szállításokból;

3) az eladási árak maximálása;

4) pénzbírságok;

5) a vámtarifa leszállítása;

6) a kartell feloszlátása.

KI JOGOSULT A BÜNTETÉSEK KISZABÁSÁRA.

A fegyelmi büntetéseket a minisztérium alkalmazza az ipariügyi igazgatóság véleményezése alapján, amelyet az előzetes vizsgálat után hoz. A kartell a büntetendő cselekmény ügyében írott memorandumot adhat be. Amennyiben a felrótt cselekmények súlyosak, az ipari minisztérium indítványára, a fegyelmi büntetéseket a minisztérium szabja meg.

A kartellek engedély nélkül való működése 15 naptól 6 hónapig tartó elzárással büntetettik. Az elzárási büntetés a kartell képviselőkre lesz kiszabva, míg a pénzbírság valamennyire egyetemlegesen.

A kartellek által előállított áruk árának jogszületlen emelése, a termelés leszállítása és mindennemű cselekmény, amely a nemzetgazdaságra nézve káros, 15 naptól 6 hónapig terjedő elzárással büntetettik.

Az ítéletet a törvényszékek hozzák a kereskedelmi minisztérium információja alapján. Az ítéletek megfellebbezhetők.

A jelenleg létező kartellek kötelesek 20 napon belül értesíteni a minisztériumot a törvény életbe lépése alkalmával, csatolva az illető okmányokat.

A minisztérium kérheti a kartell módosítását vagy annak feloszlátását is.

A KÖZZSÁLLÍTÁSOKRA VONATKOZÓ RENDELKEZÉSEK.

Az állami intézmények részére való szállítások jelen törvény rendelkezései szerint hajtandók végre.

Csakis belföldi gyártmányok használhatók közszállításra a következő esetek kivételével:

1) amidőn olyan gépek vagy anyagok szüksegesek, amelyek nem állíthatók elő az országban, vagy nem állíthatók elő az előírt feltételek szerint;

2) amidőn a hazai vállalatok nem tesznek ajánlatot;

3) sürgős esetekben, amikor a szállítás az országban belül nem hajtható végre a szükséges időre;

4) azoknál a rendeléseknél, amelyek idegen állammal kötött szerződés alapján kötelezőleg teendőek meg.

A belföldi gyárak a külföldiekkel szemben 5 százalékos előnyt élveznek az ajánlatok elfogadásánál.

20.000 LEJIG TERJEDHETŐ PÉNZBÍRSÁG.

Gyárak engedély nélkül való létesítése, azok megnyitása és átváltoztatása 20.000 lejig terjedhető pénzbírsággal sújtatik.

A törvénytervezet a parlament megnyitása után azonnal a törvényhozó testület elé kerül.

CSALADI ÁLLAPOT.

Kohn és Grün sétálni mennek és magukkal viszik a Kohnék kis Mórckáját is, aki rossz nyelvek szerint Grünből van.

Szembre jön velük Schwarz és Weiss. Schwarz kösszön és Weiss megkérdi:

— Wer waren die?

— Der kleine Bub, — mondja Schwarz — ist der Mórcka, der dort links ist sein Papa und der dort rechts ist sein Vater.

AUFKLAERUNG.

— Mutti, wie lange dauern denn die Flitterwochen?

— Bist du deinen Mann zum ersten Male um Geld bittest, mein Kind.

39 új iparendelvény és hat üzembeszüntetés volt szeptemberben Aradon

Szeptember hó folyamán a következők váltottak új iparendelvényt Aradon:

Lórencz Tódor kerekas, Budan Nicolae és Dohnal Iuliu kárposok, Domokos Péter könyvkötő, Russ Alexandru szobafestő, Milos Mihály kovács, Mautner Gyula vasesztergályos, Orvos László és Borsos István cégfestők, Miklusev János asztalos, Orosz János szobrász, Halmi Mária nőiszabó, Vattai János csizmakészítő, Horváth Béla sütő, Zimmermann Arthur építész, Vincze Ágoston asztalos, Fischler Zoltán ékszerész, Weisz István szabó, Juhász János husiparos, Musca Augustin husiparos, Bedő Magda kötszővőde, Cornea Iuliana kefekötő, Kallap Gyula mézeskalácsos, Melik Ferenc cipész, Bercse Antal husiparos, Muzsai Imre cipész, Bácsa Ioan szűcs, Berger Salamon kötszővőde, Kárpáti Béla sütő, Rétfalvi Adolf sütő, Csiki János szabó, Braunstein György szabó, özv. Glézinger Jenőné és Krepil Anna kozmetika, Văduva Nicolae borbély, Horváth Mihály cipész, Mezi József asztalos, Szilágyi Józsefné borbély, Bihari Erzsébet női szabó, Fekete István cipész, Mihók János szabó, Macean Gheorghen asztalos.

Szeptember hó folyamán beszüntették üzemüket:

Schmidt György borbély, Vozar Géza kovács, Urban Lajos borbély, Réder Agoston szobafestő, Musca Ilarie husiparos, özv. Titteltóber Vilmosné faszobrász.

SZOLID ÜZLET.

Káldor és Kemény közös üzletét nyitnak. A szerződés megírására ügyvédet fogadnak.

Hetvennyolc különböző paragrafussal és klandulával kötötték már meg kölcsönösen egymást. Az ügyvéd beleizzadt.

— Még egy paragrafusra lesz szükség, doktor ur, — mondja végül Káldor.

— Még mindig nem elég maguknak? — kérdezte kétségbeesetten az ügyvéd.

— Ennek még bele kell jönni, — követelte Kemény.

— Hát akkor gyérünk.

— Tehát a 79. paragrafus, — kezdte Káldor társának helyeslő bólintgatása közepette:

— De ha netalán, amire Isten árt, gondolni sem szabad, amit fel se lehet tenni, de ami mindenesetre be fog, aminek be kell következnie, hogy a cég csődbe megy, akkor — a tiszta nyereséget egyenlően megosztjuk.

Rendkívüli közgyűlést tart a hóban az aradi vendégiparosok szindikátusa

Most bocsátották ki a meghívókat az aradi vendégiparosok szindikátusa e hóban megtartandó rendkívüli közgyűlésére, amelynek érdekes tárgysorozata lesz. A rendkívüli közgyűlés a szakma valamennyi fontos sérélmét tárgyalni fogja és betölti a választmányban megüresedett tagsági helyeket.

A rendkívüli közgyűlést e hó 11-én, határozatképesség esetén 18-án délután 5 órai kezdettel tartják meg az Iparos Otthon emeleti termében.

GUTER TRAUM.

— Mir hat heute nacht getraeumt, meine Schwiegermutter waere abgereist.

— Sie sind ja gar nicht verheiratet.

— Aber gefreut hat's mich doch.

AMI SOK, AZ SOK.

Pacal ur a kávéházban a legnagyobb felháborodással nyilatkozik a mai asszonyokról. Hogy szavának nagyobb súlya legyen, saját feleségét se kíméli. Elmondja, hogy lusta, veszekedő, tékozló, hanyag és piszkos nő.

Az asztal tulsó sarkán erre hirtelen felugrik egy fiatalember és keményen ráförmed a grombba férjre:

— Hallja kérem, most már aztán elég legyen! Ha nem tetszik magának a felesége, az a maga dolga, de legalább ne vegye el más embernek a guesztusát.

Végleges formájában is az ipartestületek, az ókirályságbeli szakmai iparosszervezetek és ipartársulatok felosztatását mondja ki a most parlament elé kerülő új ipartörvénytervezet

Roman Valer munkaügyi államtitkár újjnyi vastag eredeti tervezete husz oldalas tüzetre oltat Nistor munkaügyi miniszter szakszerű revíziója után. — Néhány igen fontos fejezetet Nistor miniszter is változtatlanul meghagyott Roman Valer tervezetéből.

Ot régi törvényt helyez hatályon kívül az új ipartörvény

Az Argus írja:

A törvényhozási dűh, amely néhány év óta hazánkban dühöng, még nem ért véget. Más elnevezés nem használható arra a nagyüzemi törvényre, amennyit az új törvényhozási időszakra bejelentettek.

Ugy látszott, hogy gazdasági szervezetségünket alapos változáson akarják keresztülvinni. Két törvénytervezet volt kormánykörök tervei szerint arra hivatva, hogy ezt a változást előidézze:

1.) a kerületi gazdasági testületek megszervezése,

2.) a kereskedelem, nagyipar és a kézműipar megszervezésének tervezete.

Az első tervezet megvalósításától eltekintettek, és elég józanul. Felesleges felfordulást okozott volna a kereskedelem, az iparban és a mezőgazdaságban.

A második, — mint értesülünk, — teljesen át lett dolgozva. A tervezet Roman Valer, munkaügyi államtitkártól indult ki, — újjnyi magas halomban — és visszatért ugyanoda, miután Nistor munkaügyi miniszter átnézte, — körülbelül husz oldal terjedelemben.

Eredeti formájában a tervezet arra volt szánva, hogy mindent megreformáljon. Azokra vonatkozott, akik a kereskedelem és iparban dolgoznak, tekintet nélkül arra, hogy nagy, vagy kisiparosok és kereskedők, alkalmazott hivatalnokok, segédak, szakmunkások, üzletszerzők vagy utazók, inasok vagy nem szakmunkások. És az új tervezet ezekre valamennyire vonatkozólag előírja működési feltételeiket.

Elég nehéz feltételeket terveznek, amelyek hivatva vannak — a tervezet szerzője szerint, —

hogy minden egyes foglalkozási ágat minél jobban megalapozzanak. Előírnak gyakorlati időt és vizsgákat. Azonkívül egyúttal új alapokon rendezik a külföldi cégek és munkások országunkban való helyzetét.

A tervezet azonban elsősorban a mesterségbeli előképzéssel foglalkozik és a különböző társadalmi osztályok egymásközi kapcsolataival. Roman Valer államtitkárnak a tervezetéből ez a rész ugyasólván változatlan maradt.

Ugyancsak változatlan maradt az a rész is, amelyik az ország különböző ipartörvényeit egybeesíti.

Még akarjuk még említeni, hogy az új tervezet két részből áll. Egyik régi, míg a másik új.

Az új rész a Roman Valer által tervezett rész, míg a régi rész a jelenleg érvényben lévő törvényből van véve.

A tervezet átmeneti intézkedéseiben az ipartestületek, az ókirályságbeli „bresle”-k és ipartársulatok felosztatását mondja ki.

Egyúttal az alább következő valamennyi törvény hatályon kívül helyezését tervezi:

- 1.) A munkaszerződésekről szóló törvény;
- 2.) a kikötőkben végzett munkák szervezetéről szóló törvény;
- 3.) a nők és gyermekek alkalmazásáról szóló törvény;
- 4.) a vasárnapi munkaszünetről szóló törvény;
- 5.) a munka tartamáról szóló törvény.

Roman Valer államtitkár tervezete a napokban végleges formát kap és így lesz előterjesztve a kormány gazdasági bizottságának, annak legközelebbi ülésén.

Segélyalapot létesített elaggott és rokkant iparosok javára a tãrgumuresi iparkamara

Követnie kellene a gyönyörű példát a többi iparkamarának is.

A tãrgumuresi kereskedelmi és iparkamara múlt hét csütörtökjén ülést tartott, amelyen rendkívül nagyfontosságú és követésre méltó határozatot hoztak. Kimondták ugyanis, hogy minden olyan elaggott kereskedő és iparos részére, aki nyolc éven át rendszeresen fizette a kamarai pótdót és önhibáján kívül tönkre ment, elszegényedett, segélyalapot létesítenek. E célra a kamara 400.000

leles alapot létesít, ami, ha nem is elegendő a sok rászoruló talpra állítására, de mindenesetre alkalmas arra, hogy pillanatnyilag segítsen az elesetteken.

A példa mindenestere olyan nemes, hogy azt gondolkodás nélkül követnie kellene a többi kamarának is, amely esetben nincs kizárva, hogy az együttes fellépés lehetővé tenné nagyobb állami alapnak e célra való létesítését is.

Harmadik személytől átvett állami követeléssel is lehet az 1934-35-ik évi adótartozásokat törleszteni

A kedvezmény ez év december 31-én megszűnik.

A pénzügyminiszter annak érdekében, hogy az adóhátralékban lévő adófizetők és a kincstár egyéb adósai, az 1934—35. költségvetési év előtti-ről származó tartozásaikat könnyebben kiegyenlíthessék, elrendelte, hogy ezek a tartozások bármely, az 1934—35. év előtti időből származó és az államkincstárral szemben fennálló követeléssel kompenzálhatók, még abban az esetben is, ha ezek a követelések csekkó, tehát átruházás, en-

gedményezés útján kerültek az adós birtokába.

A fentebb említett tartozások fizetésére a folyó 1934—35. évből származó és a kincstárral szemben fennálló követeléseket is fel lehet használni.

Ezek a műveletek 1935. december 31-ig befejezést kell nyerjenek. Ezen időpontig ugyanis az állami tartozásokat vagy kötvényekkel, vagy kompenzációk útján véglegesen rendezik.

Jogesetek a kisipar köréből

A gőzfürdőkben működő borbélyüzemekre nem vonatkozik a vasárnapi munkaszünet.

„A gőzfürdőkben működő borbélyüzem, mint a fürdő kiegészítő része, ugyanolyan záróra alá esik, mint maga a főüzem.”

Az aradi törvényszék harmadik szekciójának 323-1935. sz. elvi döntvénye. (Tanácselnök Ramonjanu törvényszéki bíró.)

A gőzfürdők, — mint ismeretes, — vasárnap déli 1 óráig tarthatnak nyitva és így vasárnap délelőtt is gondoskodnak arról, hogy vendégeik ne csak megfürödhessenek, hanem másnemű tisztálkodásukat is elvégezhessek. A jobb gőzfürdőkben manikűr, pedikűr és borbélyüzem is működik és ezek vasárnap délelőtt is kiszolgálják vendégeiket.

Az arra illetékes hatósági közeg a régóta gyakorolt jogszokás ellenére is jegyzőkönyvet vett fel egy gőzfürdőben működő borbélyüzem vezetője ellen a vasárnapi munkaszünetről szóló törvény megszegése címén.

A büntetési jegyzőkönyv ellen az iparos fel-folyamodással élt az aradi törvényszéknél. Felebezésében előadta, hogy az ő üzeme nem önállóan működik, hanem mint a gőzfürdő kiegészítő része és így rá is a gőzfürdőre érvényes záróra vonatkozik.

A törvényszék helyt adott az iparos álláspontjának. Elvi döntvényében kimondotta, hogy a gőzfürdővel kapcsolatos borbélyüzem mint annak kiegészítő része, ugyanolyan záróra alá esik, mint maga a főüzem, tehát mikor vasárnap déli 1 óráig tartott nyitva, mint ameddig a főüzem folytatja jogszerűen a maga működését, nem követett el kihágást a vonatkozó törvény ellen. A döntés a büntetési jegyzőkönyvet megsemmisítette.

A jogtalanul elbocsátott alkalmazott követelése kártérítési jellegű követelés és nem három év alatt évül el, hanem a rendes elévülési idő alá esik.

Abucureştii munkabíróság második szekciójának 344-1933. számú elvi döntvénye.

Az alábbi jogesetben szereplő alkalmazott követelése 1928-ban keletkezett. A munkaadója felmondási idő betartása nélkül azonnali hatállyal elbocsátotta, mire az alkalmazott az új törvény életbe lépése után felmondási időre járó kártérítést kért.

A munkaadó a kereset elutasítását kérte. Jogcíme, hogy a munkaügyi törvény nem bír visszaható hatállyal. Már pedig mivel ez a törvény csak 1929-ben lépett életbe, míg az ő elbocsátott alkalmazottja 1928-ban hagyta el állását, nem vonatkoztatható erre a esetre. A kártérítési követelés különben is elévült, mert lejárt a törvény 78-ik szakaszában körülírt három éves elévülési idő.

Az alkalmazott arra hivatkozott, hogy az 1929-ik évi munkaügyi törvény mindennemű jogvita elintézésére hatályos, amely munkaadó és munkás között felmerül. Követelése nem évült el, mert a jogtalan elbocsátás ténye őt kártérítési követelés igényére jogosítja, ami pedig nem három, hanem harminckét év alatt évül el. A kár összege a fizetése ugyan, de ez csak a kár mértékének megállapítási alapjául szolgál, magának a követelésnek jogcíme a kár, amelyet a vállalat neki jogtalan eljárása által okozott.

A munkabíróság helyt adott a keresetnek. Megállapította, hogy az ügyben a munkaügyi törvény alkalmazandó, mert ez a bíróság illetékes mindennemű munkaügyetek peres ügyeinek elbírálására.

Az elévülés tekintetében arra az álláspontra helyezkedett a munkabíróság, hogy a jogtalan elbocsátás folytán az alkalmazott követelése kártérítési jelleggel bíró követelés és az csak 32 év alatt évül el.

Az elsőfoku ítélet ellen a munkaadó felfolyamodással élt a törvény 78-ik szakaszának helyte-

Nem hoz gyökeres változást az új külkereskedelmi reform

Mindössze a behozatali és kiviteli jutalékok revíziójából fog állani a nagy hűhóval indult reform.

Nem lesz külön export-importbank, csak állami devizahivatal,

A külkereskedelmi áruforgalmi rendszer külsőben lévő újabb reformja valószínűleg sokkal kisebb terjedelmű és sokkal kevésbé radikális lesz, mint amilyenek általában várták. Az ok: a június 11-én életbe léptetett, tehát ma életben lévő rendszer alapján a külföldi államok egész sorával megkötött kereskedelmi szerződések, amelyek létrehozatala igen nagy és igen költséges munka. Ideiglenesen módosíthatjuk a külkereskedelmi szabályzatot olyan sűrűn és olyan részletekben, ahogy éppen a gazdasági helyzet és a külföldi piacok viszonyai megkívánják, de az államokkal szemben, amelyekkel hosszabb vagy rövidebb időre konvenciót kötöttünk, a stabilitás hiányának ez a dokumentálása nem is kívánatos, azonkívül, hogy időtrábló és költséges dolog. Érthető ezek szerint, ha a kormány alaposan megfontolja, hogy a rendszer alapjait kicserélje-e, avagy megpróbálja még a be nem vált régit megjavítani, hibáit kiküszöbölni és a külállamokkal kötött szerződések módosítása nélkül életbe léptetni az új rendszert.

Ilyen körülmények között csakugyan feltehető, hogy a reformot a kormány még e hét folyamán életbe léptetheti, mert az alig fog egyébből állni, mint a behozatali és kiviteli jutalékok megállapításának revíziójából. Ezek között legfontosabb lesz az, hogy

a három legnagyobb kiviteli cikkünk: a petróleum, a fűrészfűrész és a gabona csak szabad devizák ellenében lesz exportálható.

Ezt a három cikket a jövőben tehát

nem lehet clearing-számlán kivinni.

A kereskedelmi minisztérium és a Banca Nationala azt tapasztalták, hogy a jelenleg életben lévő rezsim legsúlyosabb hátránya az,

hogy majdnem kizárólag csak gyenge valutájú országokba megy ki a román áru.

Ennek az az oka, hogy ezek az országok jobb árakat tudnak fizetni, mint az erős valutával dolgozó államok, minthogy amazokban az árak — már a valuta romlása következtében is — magasabbak s oda az export több nyereséggel irányítható. Gyakran megtörténik az is, hogy a román cikkeket ezek az államok adják el erős valutájú országoknak s így a román árukkal más országok szereznek szabad devizákat s nem mi, akik termeljük is és

őse-exportőrei is vagyunk ennek a három igen keresett cikknek. Gabona, fa és petróleum ezek szerint clearing-számlán nem lesz kivihető.

Ami a behozatalt illeti, erre nézve az elhatározás az, hogy a nyersanyagok importját lényegesen meg kell könnyíteni s ezt nem kell olyan szigorúan kötni a rendelkezésre álló devizák átlagához, mint eddig történt. Ha a gyáros igazolni tudja, hogy

hosszabb lejáratu hitelt kap a külföldi szállítótól, az importált nyersanyagot nem fogja meg nem engedett módon kifizetni, a behozatal minden külön formailítás nélkül történhetik.

A kormány lemondott arról, hogy külön pénzügyintézetet állítson fel a deviza-kereskedelem lebonyolítása céljából. Valószínű azonban, hogy felállítanak egy

deviza hivatalt,

amely a pénzügyminisztérium kebelében fog működni, de irányításában részt kap a Banca Nationala is.

Még nincs döntés a kompenzációk ügyéről. Azt megállapították, hogy a kompenzációk mai rendszere gyakorlatilag semmi értékkel nem bír. Az ilyen módon kivihető és behozható cikkek értéke évente alig tehetne ki többet, mint 300 millió lejt, ami számba is alig jön. Legnagyobb hibája ennek a rendszernek ma az, hogy azokkal az országokkal, amelyekkel clearing szerződésünk van, kompenzációs alapon áruüzletet lebonyolítani nem lehet.

Egy dolog kétségtelen: akármilyen reformra határozza is el magát a kormány, azt sürgősen meg kell valósítani, mert a mai rendszer mellett az áruforgalom nagyon sok nehézség mellett bonyolítható le. Ezeket jellemzi a Banca Nationalának egy közleménye, amelyet ma adtak ki azokhoz a vállalatokhoz, amelyek import célokra behozatali engedélyt kaptak, de annak 44 százalékos felárát nem fizetik be. A jegybank igazgatósága közli, hogy csak azok a felek, akik a kiutalt devizákat a kiutalástól számított 20 nap alatt nem veszik át, többé behozatali engedélyt nem fognak kapni, a már elnyert engedélyekre a jegybank a transzfer engedélyt nem adja ki és kizárják őket azon cégek jegyzékéből, a melyek átutalásokat kérhetnek.

Nem adnak ki több italmérési engedélyt.

A pénzügyminisztérium közli, hogy az italmérési engedélyeket a jövőben nem a minisztérium, hanem a szeszmonopolium fogja kiadni. A kérvényekkel tehát a monopoliumhoz kell fordulni.

A minisztérium ugyanekkor közli, hogy italmérési engedélyeket a monopolium csak abban az esetben ad, ha valahol ilyen engedély megürül. Mivel ilyen eset csak nagyon ritkán fordul elő, a valóságban új italmérési engedélyeket nem lehet kapni.

VÉGRE.

A segéd lélekszákadva roham az üzletbe:

— Főnök ur, csőrepedés történt, a víz mindfárt a boltban van.

A kereskedő boldogan sóhajt:

— Na, végre befolyik nálam is valami.

len értelmezése címén. A felebbviteli tárgyalást még nem tartották meg.

A 78-ik szakasz értelmezése kapcsán közöljük

még, hogy ellentétes döntés is van, amit a rovatban szintén ismertetni fogunk.

Közl: KELE SANDOR dr.

ES KOMMT DARAUF AN.

Der Arzt untersuchte das Fraulein Hilde und sagte dann:

— Etwas blutarm. Bekommen Sie zum Beispiel beim Tanzen Herzklopfen?

— Das kommt darauf an, mit wenn ich tanze, — behauptete Hilde.

A parkettázás is képeződéshez kötött iparág.

A munkaügyi minisztérium 1935 október 17-én kiadott 69.500 számú rendelete értelmében az aradi munkaügyi felügyelőség 1714/1935 számú felterjesztésének figyelembe vételével az Ardealban érvényben lévő 1884. évi ipartörvény és a Bucovinában érvényben lévő régi osztrák ipartörvény szerinti képeződéshez kötött iparágak közé sorozta a parkettázó (parketta lerakó) ipart is.

Megalakulás előtt a timisoarai iparos aggmenház

Megírtuk, hogy Gajo András timisoarai ipartestületi titkár kezdeményezésére a timisoarai ipartestület elhatározta iparos aggmenház létesítését, amelyben az elaggott szegény timisoarai iparosok elhelyezését nyernek. Az iparosok székházán fennálló adósságot az ipartestület még ebben az esztendőben kifizeti és ennek megtörténte után az iparos aggmenház céljaira nagyobb összeget vehet föl költségvetésbe.

Ezenkívül elhatározták még, hogy a kormánytól, a várostól és a megyétől is támogatást kérnek.

Valószínű, hogy nem építenek új házat az iparos aggmenház részére, hanem meglevő házat vásárolnak meg és azt megfelelően átalakítják.

★

KITUNÓ HIRNEV.

Halandas ur deit a vasuti étterembe és miután megebedél, azt kérde a főpincértől:

— Mondja csak, kérem, a 12 óra 23 perces galafi vegyesvonat egy jó vonat?

— Az hiszem, hogy igen, — feleli a főpincer, — már nyolc éve számolok itt az étteremben, de még soha semmi rosszat nem hallottam róla.

★

Ötvenezertonás égetőkemence.

A Titan-Nadrag-Kalan ferdinándi üzmeben új kohót állít fel, amelynek évi kapacitása 50 ezer tonna lenne. A gyár legutóbb 1934-ben állított fel egy 30 ezer tonnás teljesítőképességű kohót.

★

AM NASCHMARKT.

— Sind das hiesige oder auslaendische Aepfel?

— Dös is' doch ganz egal, wollen S' Ihnen vielleicht mit ihnen unterhalten?

★

Nyolc asztrájkoló szabóságédet őrizetbe vett a rendőrség.

A satumarei szabóságédek hetekkel ezelőtt asztrájkba léptek. Béremelést és kollektív szerződést kérnek, de a munkaadók csak a műhelyenkénti megegyezésre hajlandók, amit a segédek nem fogadtak el. Az idegenből hozott munkásokat a segédek befolyásolni akarták a munka elhagyására, amire a rendőrség nyolc segédet őrizetbe vett.

★

MODERNER SCHWUR.

— Liebste Hilde, liebst du mich auch wirklich?

— Ja, Emil — deine Glaebiger sollen auch meine Glaebiger sein!

★

Három erdélyi sörgyár kartellit kötött.

A targumuresi Bürger-féle sörgyár, a cluj Ursus-sörgyár és az oradeai Dreher-Haggenmacher sörgyár között kartell jött létre.

A megegyezés folytán a targumuresi és cluj sörgyárak megszűntetik üzemiüket és csak az oradeai gyár fog tovább működni. A nyereségből azután a másik két sörgyár is részesedik.

★

HOGY LEHET EBBŐL MEGÉLNI?

Kriz és Kraz hosszú évek után újra találkoznak.

— Szervusz, Kriz — mondja Kraz — na, mi-ből élsz, mióta nem láttalak?

— Ebből, — mondja Kriz és egy szép arany cigarettatárcát szed ki a zsebéből.

— Hogy lehet ebből megélni? — kérde Kraz.

— Hát úgy, hogy minden hónapban egyszer kiorszolom 100 ember közt a 20 lei. Az összesen 2000 lei. A nyerő gazdag, gavallér ember, visszavonul a tárcát, tartom meg, ezt megcsinálom minden hónapban. A tárcát minden alkalommal visszakapom, ebből élek.

— Ezt nem értem, — mondja Kraz — és ha egyszer nem egy gavallér, gazdag ember nyeri meg a tárcát és nem adja vissza?

— Bolond vagy, — feleli ravaszul mosolyogva Kriz — mindig egy gazdag, gavallér ember nyeri.

Jogiszemélyiség-e az ipartestület?

Érdekes vita az erősen aktuális kérdés fölött az aradi ipartestület előjárósági ülésén. A kereskedelmi és iparügyi miniszter, valamint az igazságügyminiszter együttes elvi döntését igyekeznek kiprovokálni az ügyben az aradi ipartestület.

Rövidesen megkezdí működését az aradi ipartestület aggmenháza

E hó 5-én tartotta meg Vukcu I. Maxim ipartestületi elnök elnöklése mellett rendes havi gyűlést az aradi ipartestület előjárósága. A feltűnően népes előjárósági ülésnek ezuttal is érdekes tárgysorozata volt.

A titkári jelentés kapcsán, amelyet Dolga Mircea mutatott be, élénk vita alakult ki az előjáróság akciója körül, amelynek az volt a célja, hogy az aradi ipartestületet mint jogiszemélyt az aradi törvényszéknél elismertessék. A kérdésben Pacuraru Brutus iparkamarai főtitkár helyettes iparhatósági biztos számos előjárósági tag helyeslése közepette hangoztatta, hogy nem tartja helyesnek ezt az akciót. Az ipartestületeknek, — mondotta, — Ardealban ötven éves múltjuk van, évtizedek sorozatán át hatósági szerepet töltöttek be, így nem teheti ki magát az aradi ipartestület annak, hogy egy bíró egyéni véleménye az ítélet kimondása által ellene döntson az ipartestület jogi személyiségének, amelyet ez az intézmény évtizedekkel a jogiszemélyiségről szóló törvény meghozatala előtt már gyakorolt. Ez a kérdés elvi kérdés, amelyben csak az iparügyi miniszter és az igazságügyminiszter együttes döntése hozhat kielégítő határozatot.

Pacuraru Brutus elvállalta, hogy a közeljövőre tervezett bucurestii útja alkalmával interviál az ügyben a két miniszteriumnál és remélhető lesz így, hogy a döntést rövidesen meghozzák.

Dolga titkár jelentette még, hogy a hátralékos ipartestületi tagdíjak közadók módjára való behajtása érdekében a pénzügyminiszterhez fordult az aradi ipartestület.

A bemutatott adatok szerint az elmúlt hó fo-

lyamán 39 új iparendélyt váltottak Aradon és hat iparos szüntette be üzemet.

A pénztári jelentésből az derül ki, hogy a múlt hó folyamán lényegesen kisebb összeg folyt be, mint a nyári hónapokban.

A betegsegélyző aradi pénztára és az ipartestület között, mint ismeretes, évek óta folyik a per amiatt, hogy a betegsegélyző azokat a károkat, amiket mint az ipartestületi székház emeletének bérloje évek folyamán az épület rongálása által okozott, térítse meg. A pert az ipartestület szeptember 28-án meg is nyerte, mert a bíróság 80 ezer lej kártérítést és 12 ezer lej perköltséget ítél meg számára. Az ügyben Pacuraru Brutus javaslatára úgy döntöttek, hogy bár több a kár, mint a megítélt összeg, de mert pénzre nagy szükség van az ipartestületnek, belenyugszik a döntésbe, hogyha azt a betegsegélyző nem felebbezi meg.

Moskovitz Izidor alelnök jelentette, hogy az ipartestület idei közgyűlésének határozata alapján folyó aggmenház-mozgalom rövidesen eredményt hoz. A munkakamara jelentős anyagi támogatást helyezett kilátásba és saját költségére már meg is rendelte az aradi textilgyártól az aggmenház egész textilszükségletét. A berendezés többi részét szállító iparosok is bevégezik a közeljövőben a vállalt munkákat, a kellő tőke is rendelkezésre áll, így remélhető, hogy az aggmenház rövidesen megkezdheti áldásos működését. A jelentést az előjáróság tudomásul vette.

A tartalmas ülés utolsó határozata szerint a jövőben csak szakmai összejövetelek céljaira ad az ipartestület díjtalanul helyiséget. Dalárdai és báli értekezletek összehívói is díjtalanul kapnak termet és világítást, de a helyiség fűtéséről maguk tartoznak gondoskodni.

„Másnemű állami adótartozásait akkor is fizetheti az adóalany, hogyha esedékes adójával hátralékban van“

A furcsa miniszteri rendelet azért született meg, mert tulbuzgó hatósági közegek miatt szükség volt rá.

Az adó kifizetését csak azoknak kell igazolni, akik pénzt kapnak az államtól...

A pénzügyminiszter ezévi szeptember 27-én kelt 188.216 számú körrendeletében a következőket közli.

Arról értesülünk, hogy a behajtási pénzügyigazgatóságok, amelyeknek a vadászati engedélyre kért járó taxák átvétele hatáskörükben áll, mindaddig nem fogadják el a vadászati és halászati engedélyek taxáit és nem adják ki a vadászati és halászati engedélyeket, amíg a kérelmező nem igazolja, hogy az összes adóját megfizette.

Ebben a tekintetben tévesen alkalmazzák a pénzügyi közegek a visszaszélések megtorlásáról szóló törvény 5-ik szakaszát és így a pénzügyminisztérium a következő újabb utasítást adta ki a pénzügyigazgatóságoknak:

— A folyamatban lévő adó kifizetésének igazolása csak akkor követhető meg, ha az adózó a fent említett 5-ik szakaszban megjelölt eseten kívül bizonyos kérelemmel fordul a pénzügyi hatóságokhoz, vagy azoktól bizonyos pénzügyi összegeket vesz fel és nem pedig akkor, ha ő fizet be bizonyos meghatározott taxákat azért,

hogy megszerezze azokat a hivatalos okiratokat, amelyekre szüksége van.

A helyes magyarázat, amelynek elvi jelentősége is van, tehát az, hogy az adó kifizetésének igazolását csak akkor lehet követelni, ha az adózó bizonyos összeget akar felvenni a pénzügyi hatóságoktól, vagy bizonyos hatósági intézkedéseket kér, de nem akkor, ha ő fizeti le a taxákat azért, hogy megszerezze a szükséges okiratokat.

ELEG VOLNA EGY HALAL IS.

Tarhonya ur nagybusan bekopog a krematóriumba és megkérdesi:

— Kérem szépen, megégettethetem itt szegény anyósomat?

— Hogyne, — mondják neki. — Hol van a holtteste?

— A holtteste? — lepődik meg Tarhonya, — ha az én anyósom holttest volt már, minek való volna akkor megégettetni?

Világszerte csökken a vasutak bevétele.

A nemzetközi gazdasági válságot a vasutak az egész világon mindenütt megérzik. Nemcsak az áruforgalom, hanem a személyforgalom is lezúgott dacára a tömeges kirándulások és az olcsó járatok divatjának. A svájci államvasutak a múlt évet nem kevesebb mint

70 millió svájci frank deficitel zárták.

Az idegenforgalom csökkenése vonta maga után ezt a hatalmas hiányt. Nálunk, ahol a turisztika nem annyira fejlett, mint például Svájcban, a személyforgalom csökkenése nem volt ennyire katasztrófális.

A Buletinul Statistic, a bucurestii központi statisztikai hivatal kiadványa közli az alábbi adatokat:

Év	Utazók száma ezrekben	Km-kénti bevétel
1929	37.804	1.25 lei
1930	34.404	1.40 "
1931	30.896	1.06 "
1932	25.347	1.12 "
1933	26.444	1.03 "
1934	29.888	0.93 "
1935 I. negyed	7.160	0.81 "
1935 II. "	7.602	

A forgalom és így természetesen a bevétel csökkenése is mintegy 33 százalékos.

EGYPERCES SZINJÁTEK.

Tristan Bernard legújabb ötlete: az egyperces színjáték. A híres francia humorista az ajánlja, hogy a színházak ilyen darabokat játszanak, filléres beléptétdíjakkal, esténként nyolcvanszorszázsszor. Egy expressz drámát meg is írt Tristan Bernard. A következőképpen hangzik:

A SZÁMÜZÖTT.

Személyek: Mélaneau, hegylakó, Laborin, számüzőtt.

A szín egy erdei kunyhó a határ közelében. Éjszaka. Vihar. Az eső veri az ablaktáblákat. Mélaneau, a hegylakó a tűz mellett ül. Kopognak. Csend. Megint kopognak. Mélaneau végre kinyitja az ajtót. Belép Laborin, a számüzőtt, rongyosan, piszkosan, egészen átázva. Reszkető hangon szól meg:

Laborin: Akárki vagy, könyörülj rajtam! Díj van kitűzve a fejemre.

Mélaneau (érdeklődve): Mennyi?

Edison övegye férjhez ment.

Newyorkból jelentik: Edison 70 éves övegye férjhez ment egy 73 éves gyárosához.

NEM VALÓDI.

A szép Stefi, akinek hatalmas autója van és pici szerepei, hosszabb külföldi utra indul. Ékszerait gondosan elzárja és a biztonság kedvéért még egy kis cédulát is tesz az ékszerek mellé arra az esetre, ha puka otthonába betörök látogatnának. A cédulára ezt írta:

„Ezek a gyöngyök nem valódiak, csak helyettesítik a igazi gyöngyöket, mert azok a bankban a széfben vannak”.

Amikor egy hónap múlva haza jön, rémülettel konstatálja, hogy kirabolták. Az ékszeres kamrájában egy cédulát talált a következő szöveggel:

„En sem valódi, hanem csak profi betörő vagyok. Csak helyettesíteni igyekeztem az igazi betörőt, aki szintén széfben van. A börtönben”.

Megkezdődött az oktatás a timisoarai tanonciskolákban.

Megemléketünk azokról a nehézségekről, amelyek a timisoarai tanonciskolák megnyitása elé tornyosultak. A város nem rendelkezett erre a kellő anyagi fedezettel és így a tanonciskolák megnyitása egyre később. Erről ismételt jelentést tettek a munkaügyi miniszternek, aki pénteken délelőtt háromszáz ezer lelt utalt ki a városnak a költségek ideiglenes fedezésére. A város erre úgy intézkedett, hogy a tanonciskolákban a tanítás azonnal megkezdődjék és felhívta a mestereket és kereskedőket, hogy inasukat pontosan küldjék az előadásokra, mert ellenkező esetben büntetésnek teszik ki magukat.

„Veszély van abban, hogya a főváros minden erőt elszív a vidékről”...

A Temesvári Hírlap írja:

Önkormányzatot, még pedig igen széleskörűt sürget egy fővárosi lap — a Dimineata — a vidéki városoknak, a vidéknek. A központosítás lazítását sürgeti, mert a tulságos központosítást nemcsak a fővárosra nézve tartja végeredményébe és a jövőben és nemcsak az egyes vidékek érdekeinek szempontjából károsnak, hanem országos érdekek veszélyét látja benne.

A tárgyalagosság mezején óhajtunk maradni nem napi politika kérdéseibe akarunk kapaszkodni, jövőbeli működési sikkok állandó és mind sürgetőbb elveit szeretnénk leszögezni. Ezért szívesen indulunk ki a régi óhajunk ismétlésénél és kihangsúlyozásánál abból az egészen sajátos jelenségből, hogy a fővárosi ujság a tulságos központosítás veszélyeinek fejtegetésében éppen a főváros rohamos fejlődését használja fel lobogóul.

Ha a végkövetkeztetés régen hangoztatott kívánság és óhaj, de az okoskodástól nem lehet eltagadni az újszerű megvilágítást, a messzire néző elmélyültséget. Azt mondja ugyanis a fővárosi nagylap cikkírója, hogy: veszély van abban, ha a főváros minden erőt elszív a vidéktől, a vidék elszegényedését, a vidék eljelentéktelenülését vonja maga után, holott az országnak minden része fontos, minden vidék gazdagsága lényeges és elengedhetetlen. A központosítás mellett pedig csak a főváros virul. Hogy tehát a vidék gazdag és tehető, jelentős és fontos legyen, ahhoz a vidéknek meg kell adni a teljes önkormányzat jogát.

Világos és érthető beszéd, mi itt vidéken csak tapsolni tudunk a fővárosi kollégának, hogy végre sokára utánunk, fővárosi hang is tiltakozik

„Nemcsak a diplomások küzdenek az országban”...

A Prezentul írja:

Számosan vannak, akik a nevelés és civilizáció terjesztésének beszüntetését kívánják, hogy így segítsenek az állástalan munkanélküli fiatalokon. Ez a felfogás tarthatatlan. Nem választjuk művelt és műveletlen részre a lakosságot. Nemcsak a diplomások küzdenek az országban. A vállalatok leépítenek s az állam „egyszerűsíteni” akarja a hivatalokat. Közben a nép szaporodik s az iskolák ezerszámra dobják a végzett embereket az utcára. „Nincs szükség több végzett emberre!” mondják erre némelyek hibás álláspontból kiindulva. Igen, — ha nem volnának tudósok, verbajosok, leprások az országban, ha minden országot már rendben volna, ha minden faluban rendes világítás lenne, az ilyen megszóító rendelkezés hejt állana. Azt a tanácsot adjuk a kételkedőknek, keressék fel a külvárosokat és a falukat. Meglátják majd, mily tragédiát jelent az a jelszó, mely ki akarja szorítani az iskolából az ifjakat és visszaküldeni őket falukba. Az egyetemi végzettséggel rendelkező ifjak országos kongresszusán némelyek észre vették, hogy szociális téren kell keresni a bajt s nem lehet hinni a tulzód, sovínisza szölamokban. Ivascu Jasibó., Tudor Bugnariu, Camil Suciu és Mircea Biji Clujról a nacionalista szölamokkal szemben szociális téren való segítséget kértek, hogy véget vessenek a szemünk előtt lefolyó drámának.

a vidék elszűrkítése ellen, a vidék teljes elvidékesítése ellen, a vidék kezének guzsa kötése ellen. Végre akadt egy hang, mely nyíltan is megmondja: voltaképpen az ország, a főváros érdekében való, hogy a vidék maga szólhasson hozzá dolgaihoz, hogy a jó vidék maga határozza meg, melyek a sebei és miként gyógyítsa azokat.

A vidéknek szüksége van a főváros erőtartálékaira, de igen nagy szüksége van a vidék erőtartálékaira a fővárosnak is. A fővárosban most a nagy központosítás korszakában rengeteg építkezés folyik, hatalmas lendületet vett a kereskedelem, óriási módon fejlődik az ipar, de azt mind a vidék táplálja. Akinek van némi tehetsége ahhoz, hogy a jövőbe is lásson — ami gazdasági dolgunkban nem éppen lehetetlenség, ami a gazdasági élet törvényei szerint nem is olyan nehéz feladat —, az könnyen el tudja képzelni, hogy az építkezések befejeződnek, ha az ipari termelés elárasztja a piacot, hogy a kereskedelem bedugul és akkor ott áll a főváros mammoth tömegével munkanélküli és éhes embereivel...

Be kell következnie ennek az éppenséggel nem kívánatos fejlődésnek vagy mondjuk inkább visszahatásnak, ha a vidék nem dönthet sorsáról, ha a vidék ügyeit nem maga a vidék intézi, ha a vidék sorsát a vidéki sorsától távol álló érdekek irányítják. Falunak, vidéki városnak egyként letargiába kell sülyednie, el kell kedvetlenednie, el kell szegényednie, ha sorsába bele nem szólhat, ha mondjuk jóindulatu, de organizmusait közéről és apróra nem ismerő kezek vájálnak benne.

Nemcsak a vidék, hanem elsősorban a főváros érdekében kell a vidéknek megadni a teljes és fenntartás nélküli önkormányzati jogot.

Téglából építenek hajót a skótok.

Érdekes újítással kísérletezik az egyik skóciai hajógyár. A gyár telepén javában készül egy hajó, melynek testét — téglából építik. A hajóépítésre használt téglát természetesen nem rendes házépítő téglá, mert hiszen az tulságosan nehéz volna, hanem anyaga tengeri kagylóból származó porráőrölt kagylómészéből áll. Ennek a téglának feltalálója azt állítja, hogy a kagylómész-tégla fajsúlya rendkívül kicsiny s emellett ez a téglát teljesen vízhatlan és szinte korlátlanul tartós, úgy, hogy kiválóan alkalmas hajóépítésre. Ha az első kísérlet beválik, a skóciai gyár kizárólag téglahajókat épít.

SZÉP A BEISMERÉS.

Valamelyik vidéki városka rabbijához bedílt egy szegény bócher és éjjeli szállást kér.

— Szívesen adok, — mondja a rabi, — de csak két szobám van és az egyikben én alszom a feleségemmel. Mond meg, hol alszol szívesebben: a gyerekszobában, vagy a tornáccon?

A bócher elfintorítja az orrát:

— A gyerekszobában? Akkor inkább a tornáccon alszom.

Ebben maradnak. Másnap reggel, mikor felébred a bócher, a kuthoz megy, hogy megmosakodjék. Egy gyönyörű fiatal lányt lát ott.

— Kicsoda maga? — kérdezi.

— A rabi gyereke vagyok, — hangzik a válasz. — És maga?

— En egy marha vagyok, — ismeri be a bócher.

Oleó társasutazás Oradeára az AMEFA—Crisana futballmérkőzésre.

Részvételi díj 145 lei.

Indulás vasárnap reggel, a 7 óra 28 perckor induló vonattal. Jelenkezések az AMEFA irodában Str. Josif Vulcan 3.

Mikor taxamentes az importára
helyezésére szolgáló hordó?

A vámvezérgazgatóság újabb rendelkezéseket adott ki azoknak a hordóknak a taxájára vonatkozólag, amelyekben különböző folyadékok érkeznének az országba. Ezek az intézkedések a következők:

1. Abban az esetben, ha a folyadék olyan természetű, hogy a hordó anyagát megtámadja, (függetlenül attól, hogy mi a hordó anyaga) és alkalmatlanná teszi más áru szállítására, a hordó után nem kell taxát fizetni, feltéve, hogy az áru törvényes netto súlya után történik a taxa megállapítása. Ha viszont az áru a bruttó súly után vetették ki a taxát, úgy a hordó az áruval esik taxa alá.

2. Ha az áru, illetve folyadék a hordó anyagát nem támadja meg, tehát azt ismételtelen használni lehet:

a) a hordók külön, illetve az áruval együtt illetékkelendők, ha fedéllel, illetve szájjal vannak ellátva. Kivételt képez az az eset, ha a folyadék a hordóban megszilárdul és azt szájja kell vágni, ami által kereskedelmi értéke megsemmisül. Ebben az esetben is azonban az áruval együtt taxa alá esik a hordósúly is, ha a bruttó vagy realis nettósúly alapján történik a vámolás, míg taxamentes a hordó abban az esetben, ha a vámolás a legális nettósúly alapján történik;

b) ha a hordók nem fedele, sem szája nincs és a folyadékot kiüríteni belőle csak a hordó megsemmisítése által lehet, úgy a hordó taxamentes, ha a legális nettósúly alapján történik a vámolás, míg együtt vámolandó az áruval, ha ez a bruttó vagy realis nettósúly alapján történik.

A fenti intézkedések végrehajtására maguk a vámfőnökök személyesen tartoznak felügyelni.

KEDVES LEKEM, MAGA NEM FELEL MEG.

Papucs urnak megparancsolja a felesége, hogy amíg ő nyaral, fogadjon fel egy szobalányt.

Papucs ur engedelmeskedik a parancsnak. Kiválasztja a legalkalmasabbnak látszó szolgálat és így szól hozzá:

- Hol szolgált ezelőtt?
- Egy oroszlan szobalánynál.
- És miért hagyta ott a helyet?
- Félttem.
- Mitől félt?

— Hát, kérem, az úgy volt, hogy amikor egy reggel bementem a szobába, egy berber oroszlan visorította rám a fogait. Rémületesen a fürdőszobába menekültem, ott meg egy szörnyű bengáliai tigris ugrándozott.

Papucs ur rosszalón rázza a fejét.

- Kedves lelkem, maga nem felel meg.
- Miért?

— Ha maga már egy bengáliai tigristől és egy berber oroszlantól ilyen rejtőnemesen megrémült, mit fog szólni, mikor a feleségemet meglátja?

Turda maximális árak.

A Turda-i városi tanács következőleg szabta meg a maximális árakat: Husarak: marha kilója 14 lei, növendék 15, szopó borju 20, sertés-hus 26, karaj 28, háj 36, olvasztani való szalonna 32, vékony szalonna 32, lóhús 12 lei. Cukor-árak: kristály 29, kocka 31, liszt- és kenyérárak: fehér liszt (4. sz.) 8, integrál (5. sz.) 7 lei 50 bani, barna (6. sz.) 7 lei, fehér kenyér 4. sz. lisztből 8, 5. sz. integrál lisztből 7 lei 50 bani, barna kenyér 6. sz. lisztből 7 lei. Az éttermi, szállodai és bérkocsi tarifa a régi marad. E hatósági határozat az eddigiekhez mérten azzal a feltűnő adattal bővült, hogy ezzel bevonult az elfogadott, normális árusítható és fogyasztható húsajták közé a lóhús is, kilogramonkénti legolcsóbb: 12 leies árral.

SZENT HAZASSÁG.

A zsidóiskolában a tanító a házasság fogalmát magyarázza és azt így definiálja:

— Wenn Mann und Frau heiraten, schliessen sie einen Ehebund.

Ebben a pillanatban észre vessi, hogy Móricka nem figyel, mire rá szól:

— Móricka, wass schliessen Mann und Frau, wenn sie heiraten?

— Türe und Fenster. — vája rá Móricka.

Különös jogeset, amely azt igazolja, hogy a repülőügyi államtitkárság nem tudja a repülőbélyegekről szóló törvényt

A timisoarai törvényszék második szekciójának 1264—1935. számú döntvénye kimondotta, hogy a külföldi szeszitalok csak egyszeri repülőbélyegilleték alá.

A főpincér számolócédulája nem repülőbélyegköteles.

A timisoarai törvényszék második tanácsa előtt közelmúltban igen érdekes és a vendégiparunkban elvi jelentőségű kihágási ügyet tárgyaltak. A kihágási jegyzőkönyv szerint az elmúlt év egyik éjszakáján a repülőügyi államtitkárságának két megbízottja jelent meg az egyik első-rangu timisoarai kávéházban. A két előkelő vendég egy-egy pohárka külföldi italt fogyasztott. Fogyasztás után fizettek és az összegről számlát kérték a főpincértől. A főpincér „blokk”-ot adott, amint az a szakmában régi szokás. A repülőügyi államtitkárság megbízottjai kifizették az összeget, de kifogásolták, hogy a számlán nincsen leírva a kőfogás által előírt repülőbélyeg, amelyet minden külföldi italnál alkalmazni kell. Azt választották nekik, hogy sohasem volt szokásban repülőbélyegeket a számoló cédulára ragasztani.

A repülőügyi államtitkárság ügynökei erre kihágási jegyzőkönyvet vettek fel a helyiség tulajdonosa ellen, megemlítve benne azt, hogy a tulajdonos saját kijelentése szerint is, a repülőbélyegtörvény érvénybe lépése óta a jegyzőkönyv felvételének napjáig, egyetlen egyszer sem alkalmazták ezeket a repülőbélyegeket a fizetési elszámolásokon.

Ezt a jegyzőkönyvet felterjesztették a repülőügyi államtitkársághoz, amely azt jóváhagyta és a helyiség tulajdonosát 10.000 leies bírsággal sújtotta.

A bírság ellen a kávéháztulajdonos felebbzessel élt a törvényszékhez, ahol Dr. Bojinca Cornei, a vendég-ipartestület ügyésze reá mutatott

arra, hogy nincsen olyan törvényszakas, amely az éttermek, kávéházak, bárók, stb. helyiségek tulajdonosait arra kötelezné, hogy a fogyasztott italok után vendégeik számára fizetési jegyeket állítsanak ki. Ami pedig az ide vonatkozó törvény 9-ik szakasza rendelkezését illeti, hogy a külföldi származású italok után megfelelő értékű repülőbélyeg rovandó le a nemzeti repülőalap gyarapítására, ez a rendelkezés úgy szól, hogy a repülőbélyegeket az üvegeken és nem a fizetési jegyeken kell leróni. És pedig minden egyes külföldi italon, mint amilyen a whisky és cointreau is, 40 leit üvegenként, 30 leit minden egyes külföldi gyártmányú pezsgő után és 20 leit a beföldi gyártmányú pezsgők üvege után.

A kiküldött ügynököknek jogukban áll ellenőrizni, hogy a repülőbélyegeket mindazokra az üvegekre, amelyeket a fogyasztás céljából forgalomba tettek, felragasztottak-e, de nincs joguk követelni semmilyen esetben sem azt, hogy a repülőbélyegeket számoló cédulákon röjgk le. Tekintettel arra, hogy a kihágási jegyzőkönyv nem is állítja azt, hogy a repülőbélyegeket az üvegekről hiányoztak volna, a törvény értelmében kihágásról szó sem lehet. Különben is egy újabb körrendelet értelmében ezeket a repülőbélyegeket az italok behozatali vámjánál már le kell róni.

A törvényszék az ügyész érvelését teljes egészében magáévá tette és a kávéháztulajdonos felebbzését elfogadta, a repülőügyi államtitkárság bírsági végzését megsemmisítette, mentesítve a tulajdonost minden bírság fizetése alól.

Fagyasztással tartja frissen a péksüteményt egy frankfurti vállalat

Erdekes cikk jelent meg egy sütőipari szaklapban, amely ismerteti azokat a módszereket, amelyek a péksüteményt megóvják a megkeményedéstől. A legtöbb kávézó embernek bosszúságot okoz, ha a finom aromájú, párolgó kávé mellé a háziasszony, vagy a pincér száraz, kemény, régi kiflit, vagy zsemlet ad. A pékiparban már esztendő óta kísérleteznek, hogy a péksüteményeket állandóan frissen tartsák és kikészíthessék az éjjeli munkát. Régi receptek szerint különböző passzírozott hüvelyeseket babot, borsót tettek a kenyértésztaába, ez azonban nem vált be.

Ujabbán kissé körülményesebb, de sokkal eredményesebb módszereket alkalmaznak. Így körülbelül tíz évvel ezelőtt egy közismert bécsi sütőmester új eljárást talált föl, az este félig kisültött süteményeket szekrénybe helyezte, amelybe hígított alkoholba mártott vászondarab került. Reggel tovább sütötték a süteményt, amely az eljárás következtében finom porhanyós volt. Másutt pléhvel bélelt, lezárható fedővel ellátott faláda helyézik az este megmaradt kenyeret, amely másnapra is puha marad.

Ezeket az eljárásokat minden téren megelőzi egy frankfurti vállalat szabadalma, amely teljes biztonsággal megóvjá a kenyeret a süteményt a megöregedéstől. Ez az eljárás nagyon egyszerű. A kenyéret és a sütemény kisütés után azonnal megfagyasztják és ilyen állapotban akár egy hétig is hűtőszekrényekben tarthatják. Kiemelés után 10—20 perc múlva visszanyeri eredeti frissességét. A frankfurti vállalat erre a célra külön szekrényeket alkalmaz, amelyeknek üregeibe száraz jeget tesznek. Az egész eljárásnak csupán egy hibája van: megdrágítja a süteményt. A száraz jég ugyanis elég drága és így aki ropogós, friss kifliket, vagy zsemliket akar enni, bizony meg kell fizetnie.

Az italmérőknek csak 1250 lei értékű szeszt kell raktáron tartani.

Megirtuk, hogy a szeszmonopol vezérgazgatósága elrendelte, hogy minden városi vendéglős, kocsnáros, bodega és büffétulajdonos, valamint italmérési engedéllyel rendelkező fűszerkereskedő köteles állandóan raktáron tartani ötezer lei értékben a szeszmonopol összes termékeit. A rendelet ellen, mozgalom indult meg, amely eredményre is vezetett. A szeszmonopol vezérgazgató sága odamódosította rendeleteit, hogy a városi és falusi italmérési engedélyek tulajdonosai a jövőben csak 1250 lei összértékű szeszmonopol cikket kötelesek raktáron tartani.

UTOLSÓ PILLANAT.

Mazsola ur, szegény, haldoklik és az ágyánál ül szerető felesége. Egyszerre csak a nagybeteg összeszedi minden erejét, felemelkedik és ezt sutogja:

— Mondd, Aranka, egész házasságunk alatt hü voltál te hozzám?

Mazsoláné ingerülten pattan fel:

— Ugyan, Móríc, neked is minden az utolsó pillanatban jut eszedbe.

Cipészmeister lett egy bajai leány.

Matkovics János bajai cipészmeister 22 éves Teréz nevű leánya kitanulta apja műhelyében a cipészmeisterséget. Most a fiatal szorgalmas leány aki eddig apja műhelyében dolgozott, önállósította magát. Kiváltotta az iparengedélyt és cipész-műhelyt nyit, amelynek cégtábláját már csere-nyen festik: „Matkovics Teréz uri és női cipész”.

MODORTALAN VILAG.

Egy utas így szól a zsúfolt autóbuszban:

— Hihetetlenül modortalan ez a mai világ! Semmi előzékenység!

Másik utas:

— De hiszen magának éppen most engedte át az a fiú a helyét!

— Igen-igen, de a feleségemnek még mindig állania kell.

Tanuljunk szövetkezetet csinálni az ukránoktól!

Vita Sándor ardeali szövetkezeti tisztviselő tanulmányt írt ukrainai tanulmányutjáról, amelyben egy kis nép óriási szövetkezeti sikereiről számol be. — 1921. óta 2612 szövetkezet alakult Ukrajnában és a tagok száma 170 ezerről 450 ezerre emelkedett.

A siker titka az összefogás kemény törvényének és a fegyelem köteletségének feltétlen elismerése

Írta: SÜLYÖK ISTVÁN dr.

Böloni Farkas Sándor főkörmányszéki írnok amerikai utazása óta nem tett erdélyi ember idősebb utat, mint Vita Sándor, szövetkezeti központunknak tisztviselője most a nyáron.

Böloni Farkas az amerikai demokráciáról számolt be Utazás Északamerikában c. könyvében. E könyvnek jelentőségéről írja Kövári László: „Mikor az igénytelen főkörmányszéki írnok hazáját elhagyta, senkise gondolta, hogy egy esemény magva vetődik el, majd pár év múlva a hazát fel fogja villanyozni.”

Vita Sándor nem járt ilyen messze. A lengyelországi ukránokat látogatta meg s azokat a — nagyrészt — szövetkezeti intézményeket tanulmányozta végig, amelyekkel ez a teljességgel magára hagyatott kizárólag saját erőire utalt, földhöz ragadt földműves nép gazdasági szabadságharcát megvívja s megteremti magának a magasabb műveltség anyagi lehetőségeit. A leírás azonban, melyet itt szerzett tapasztalatairól ad, arra van rendelve, hogy éppen úgy felvillanyozza ezt a szűkebb erdélyi hazát, mint ahogyan éppen 100 évvel ezelőtt Böloni Farkas Sándor könyve tette.

Vita Sándor Utinapló címen a Szövetkezeti Értéktörvény havi füzetében teszi közzé ukrániai élményeit. Minden szó, amit leír, eleven tanulság a számunkra.

„... Az ukrán szövetkezeti mozgalom nagyarányu fejlődését — írja többek között — kétértelmű döntően befolyásolta a kisebbségi sors. Mozgalmuk talán több is a tisztán gazdasági megmozdulásnál. Nem elegendik meg azzal, hogy tevékenységet tisztán az árubeszerzésre, vagy hitel-elállításra korlátozza, hanem mindent elkövet, hogy az ukrán népet társadalmilag is, gazdaságilag is ellenállóképesse, a maga lábán megállni tudóvá tegye. Szövetkezeti mozgalmukban a legkülönbözőbb politikai pártállású és világnézetű ukránok dolgoztak együtt a legnagyobb egyetértéssel. A népet pedig nemzeti érzése viszi a mozgalomba, mert érzé, hogy ebben van jövőjének, boldogulásának titka.”

„... 1921 óta — olvassuk tovább — 2612 szövetkezet alakult, a tagok száma pedig 170 ezerről 450 ezerre nőtt. De a mozgalom erejére talán a számoknál is jellemzőbb, hogy a szövetkezetek má már szinte megúdták az államnál elhelyezkedni nem tudó fiatal intelligencia problémáját és mintegy 15.000 tanult embernek adnak kenyeret, amellyel pedig megteremtették az ukrán ipart, szinte semmiből, tőke nélkül, hámulatra méltó áldozatkészséggel és szívóssággal.”

„Fiatal mérnökök összeálltak papírzaccokót készíteni és az ő gyárak látja ma el az ukrán szövetkezeteket. Állásánálküli gazdaságok maguk kezdtek falun a tojást gyűjteni, ma ők az értékesítő szövetkezetnek vezetői. Mások cipőkrémet kezdtek készíteni és nem volt az az ukrán szövetkezet, amelyik ne fölük szerente volna be szükségletét. A kezdetben csak két-három embert foglalkoztató szövetkezeti alapon dolgozó szappan-, cigaretta-papír, pótkávé- stb.-gyárak ma már számos munkásnak adnak kenyeret és jellemző az ukránok gondolkodására, hogy még akkor is megkövetelték szövetkezeteikben az ukrán árut, ha az drágább az idegen készítménynél.”

„Galicia ukrán falvaiból jóformán teljesen kiszorították a szövetkezetek a szatócsokat és kocsmárosokat. Nem érznek velük szemben sem-

miféle elfogultságot. Egyszerűen csak a maguk emberéit és intézményeit támogatják...”

Ki róhatja ezt fel nekik bűnül? Ugy hisszük, a nemzeti összefogásnak legtermészetesebb és legcélszerűbb módja az, mit az ukránok művelnek. Nem kételkedünk abban sem, hogy súlyosan vetkeznek népünk és kulturánk léteirékei ellen azok az erdélyi tollforgatók, kik a liberalizmus nevében — közvetve vagy közvetlenül — népünk gazdasági összefogásának útját állják és mindenféle ideológiákkal megnehezítik azt a természetes és egyszerű folyamatot, melynek a végén az egészséges, öncélú és teherbíró gazdasági szervezetség áll.

Vajjon ezekkel a zavaros elméletekkel eljutottak volna-e az ukránok oda, ahova a Centroszusz, a falusi beszerző és értékesítő szövetkezeteik központja eljutott?

Vita Sándor beszámolójából megtudjuk, hogy ez a központ 32 millió szoty értékű terményt értékesített (egy milliárdnál nagyobb összeg leiben!) 10 ezer sertést, 27 ezer baromfit közvetített és a tojást valóssággal másodikra utává tette, mert a parasztok többsége azzal vásárol, a falusi szövetkezet pedig a gyűjtött tojást a körzeti szövetkezetbe viszi be, az becsomagolja és exportálja, vagy a belföldi piacon adja el.”

Ennek a Centroszusz-nak 31 okleveles gazda és számos állatorvos áll a szolgálatában, kik ál-

landó szaktanácsokkal segítik az ukrán földművest, ügyeinek rá, hogy mit és hogyan termel, hogyan nevel állatját. Egyetlen körzete, a tarnopol, melyet Vita még is látogatott, egymaga 75 vagon tojást gyűjtött össze és adott el az elmúlt évben!

Tarnopolban működik azonkívül a Kalina is, a szövetkezeti cigaretta-papírgyár: „Ez a háború után szövetkezeti alapon 5 munkással kezdte meg működését. Ma 80 alkalmazottja van, havi 2½ millió lejes forgalmat csinál s az ukrán lakosság egész cigaretta-papír szükségletének 25%-át látja el. Tavaly építette fel szép modern fürdőket, társalgóval ellátott emeletes gyárépületet” — tudósít a helyszínről Vita Sándor, ki olyat is hallott, hogy ukrán földművesek a boltos előtt tépték szét az ingyen osztogatott másféle cigaretta-papírt s követelték, hogy nekik pénzért ukrán árut adjon!

Természetes, hogy mindez nem ment magától. Az ukrán gazdasági és társadalmi élet vesztői, főként azonban az ukrán sajtó fáradhatatlanul dolgozza a népi talajt, mely ilyen termést hoz. Ez a sajtó nem átlátszó liberalista tanokat hirdet, hanem az összefogás kemény törvényét és a nemzeti fegyelem könyörtelen köteletségét állítja napról-napra áthághatatlan parancsul az ukrán lakosság elé!

Böloni Farkas Sándor könyvének nagy sikere után a közép szolnoki kaszinó ezüst sefllel ajándékozta meg.

„... Amerikából Ön hozta nekünk a polgári egyenlőségnek, az emberekhez illő igazságnak hivrajzatját, egy boldog társasági lét igaz emberi képét... E magvak máris csirázniak s egykor bizonyára óriási fákká növekednek. Hála ezért Önnek!” — mondotta a sorleget áthyujtó küldöttség szónoka, ki nem kisebb ember volt, mint a nagy Wesselényi Miklós.

Ma fáradtak és peaszimisták az ardeali magyarok. Nem tudnak úgy hinni és lelkesedni, mint Wesselényi korában. Pedig akkor sem volt derűsebb a látóhatár. A magvak azonban, melyeket a podoliai lankákról hozott Vita Sándor, fákka kell, hogy növekedjenek. Annak ellenére, hogy abból az egyenlőségből, melynek hírt Böloni Farkas Sándor elsőnek hozta el Ardealba, az erősebbnek könyörtelen uralma és a magyarság gazdasági jobbágysága lett.

Hála tehát Vita Sándornak, mert e magvakat elhozta közeink.

Kétszeresére emelkedett az ólom ára és huszonöt százalékkal drágult az öntött vas

Az állami ólomhányakból kikerülő ólom árát legutóbb ismét emelték. Ez alkalommal az emelés kerekén százszázalékos. Az ólomot, amely eddig kilónként kilenc leibe került, most 18 leiert árusítják.

Ugyancsak felemelték az állami vesöntődék az öntött vas árát is. Itt az áremelés mindössze huszonöt százalékos. Maga az állami vasgyár is tisztában van vele, hogy ilyen vasárak mellett a külföldi áru erős versenytársa lehet és ezért közben járt a kormánytól és kérte, hogy az öntött vas vámtételét soron kívül emeljék. Hír

szerint ez a vámemelés kilógramonként 30 bani lesz. Állítólag az öntött vasat kilógramonként még negyven bani újabb kontingentálási illeték is terheli majd.

E hírekkel kapcsolatban az Argus megjegyzi, hogy nagyon furcsa az állami intézmények árpolitikája. Az állam és annak kormánya állandóan azon panaszkodik, hogy az iparvállalatok indokolatlanul árat emelnek, közben pedig maguk az állami iparvállalatok járnak elől az áremelés rossz példájával.

Nem molesztálhatják többé adófizetés igazolása címén hatósági közegek az előállataikat eladó parasztokat

Előfordult ugyanis igen sok esetben, hogy egyes pénzügyi közegek nehézségeket gördítettek az elé, hogy egyes adózók szárvasmarhákat, vagy jószágait nyilvános piacokon eladják, mert az eladókól minden esetben azt követelték, hogy előbb bizonyítsák be azt, hogy a folyó évi adójukat is rendben kifizették.

A földművelésügyi minisztérium intervenciát ebben az ügyben a pénzügyminisztériumban és rámutatott arra, hogy a pénzügyi közegeknek ez a törvénytárgyazata nagy mértékben sérti éppen a földművelő lakosság érdekeit. Ennek alapján azután a pénzügyminisztérium körrendeletben tudomásra hozta a pénzügyi közegeknek, hogy miután a globális adó megszűnt, a pénzügyminisztérium hatályában tartja fent a pénzügyi

viassaélések megtorlásáról szóló törvény 8-ik szakaszát.

Eszerint pedig a folyó évi adók igazolása nem szükséges többé ahhoz, hogy az állatvásárokra történő eladások megtörténhessenek. Az olyan pénzügyi közeg ellen, aki ezek után is követelni fogja az adók kifizetésének igazolását, büntető szankciókat fognak alkalmazni.

ARBEITSSUCHE.

— Gnädige Frau, helfen Sie mir armen Mann, ich suche schon seit Monaten vergeblich eine Arbeit.

— Was für Arbeit suchen Sie denn?

— Eine Bedienung für meine Frau!

„A vámvezérigazgatóság döntése sem változtathatja meg a jogérvényes törvényt

Érdekes elvi döntvény egy vámenelési ügyben

Közelmultban részletesen foglalkozott az aradi sajtó azzal az érdekes vámbírósági ügygel, amelynek középpontjában a Szenes és Schwarz aradi nagykereskedő cég állott. A cég nagyobb külföldi áruszállítást vett kézhez, a vámot szabályszerűen kifizette, a vámvezérigazgatóság azonban utólagosan igen jelentős különbözetet állapított meg azzal, hogy a behozott árut a vámtörvény értelmében illetékelték, holott a vonatkozó árukra egy vezérigazgatósági rendelkezés érvényes, amely nagyobb vámilletéket állapít meg. A pénzügyi hatóságok foglalatást eszközöltek a különbözet erejéig és a cég dr. Szalay Vilmos aradi ügyvéd útján megtámadta a foglalatást.

A napokban tárgyalta az ügyet a törvényszék és a tárgyaláson az ügyvéd részletesen fejtegette, milyen lehetetlen helyzetet teremt a törvényt helyesbítő vámvezérigazgatóság. Országos példaadásról van szó, mert mindenütt utólagos többletet számítottak fel a vámvezérigazgatósági rendelkezés megjelenése után, holott már elvámolt árunál ilyen eljárásnak semmi helye sincs. Most hirdetett ítéletet az aradi törvényszék ebben az érdekes ügyben.

A bíróság helyt adott Szalay Vilmos dr. érvelésének, megsemmisítette a foglalatást és megállapította, hogy a vámvezérigazgatóság eljárása nem törvényes.

Az aradi törvényszék elvi jelentőségű döntését országsszerte nagy érdeklődés várta, mert az mindenütt precedensként szolgál a hasonló jogi viták ügyében.

KITELIK AZ IDEJEBŐL.

Ficera ur, nyugdíjba vonulása után beteg lesz és elhivatja az orvost. Az megvizsgálja a pulzusát és így szól:

— Nagyon lassan ver. Betránysosan lassan ver...

— Annyi baj legyen, — mondja Ficera, — ráérlek.

— A kereskedelmi és ipari vállalatok veszteségeinek adója. A pénzügyminiszter és szervei eddig azt az álláspontot foglalták el a vállalatok üzleti veszteségeinek megadóztatásánál, hogy még a bebizonyított veszteségek elvonását sem engedték meg az adóköteles jövedelmekből. A pénzügyminisztérium és a kebelében működő központi adóbizottság szerint az adótörvény azért engedélyezi a kétes követelések tartalmának adómentes gyűjtését, hogy ezen tulmenő leírások engedélyezésének szüksége ne legyen. Ennek az álláspontnak a gyakorlatban olyan következményei lettek, hogy a vállalatoknak adót kellett fizetniük az adósaiknál elvesztett követelések után is. A bucaresti Kereskedelmi és Iparkamara a bíróságok előtt döntésre vitte a kérdést és a bucaresti Tábla kimondta, hogy az üzleti veszteségek levonhatók az adóköteles jövedelmekből. Az ítélet nagy megnyugvást keltett a kereskedelmi és ipari vállalatok körében, mert kettős veszteségeiktől szabadította meg azokat. Az ítélet száma: IV. 73/35 és II. dosar 2219/35

VARJ MEG, KÉRLEK.

Egy senetandú sétál a korzón egy barátjával. Egy ház előtt egyszerre csak megáll és ezt kéri a barátjától:

— Van tisz perenyi idő? — Van. Miért? — Várj meg akkor, kérlek, csak felszaladok ide egy zongorádról adni.

DIE HAUSFRAU.

— Ist Ihre Gattin eine gute Hausfrau? — Nein, aber singen kann sie wunderbar. — Nun, dazu haette doch auch ein Harzer Edelroller genügt!

Az adótörvények nem ismernek különbséget „állandó jellegű” és „ideiglenes jellegű” munkások között

Hogyan oktatja ki a pénzügyminiszterhez intézett emlékiratában az aradi pénzügyigazgatóságot a Romániai Iparosok Országos Szövetsége. — Helytelenül állapították meg Aradon a munkások adóalapját.

A törvény precíz szövege szerint adómentes létminimum címén havi 750 lej vonandó le és csak havi husz napi munkadíj számítható a munkások adóalapjául

A Romániai Iparosok Országos Szövetsége memorandumot intézett a pénzügyminisztériumhoz az alkalmazottak jövedelmi adójának helytelen alkalmazása ellen.

Alább közöljük a felirat eredeti szövegét:

Az egyenes adókról szóló törvény 46-ik szakasza a következő módon intézkedik:

Az adóalapot úgy kapjuk meg, ha levonásba hozunk a nettó jövedelemből:

a) Havonként 750 lejt, illetve ennek az összegnek megfelelő évi, heti, napi, vagy órára járó hányadát.

b) A munkások fizetéséből, akik napszámban, órábérre vagy akkordban dolgoznak, levonásba hozandó minden összeg, amit ezek havonként husz napon túl meghaladó időre keresnek.

Ezzel kapcsolatban a végrehajtási utasítás 140-ik szakaszának b. pontja így rendelkezik:

„Az adóalap kiszámítása a következőképpen történik: Napszámban, órábérre, vagy akkordban dolgozó munkásnál levonásba hozandó az az összeg, amit havi husz napnál további munkájuk után keresnek közszépíztetésül, vagy természetbeli járulékból és ilyenformán a levonásba hozandó összegek ennek arányában számítandók ki, a hónapot husz napra számítva, tehát 160 órára, a napi 8 órai munkaidőt és a hetet 40 órában, vagy 5 napban.”

„Levonásba hozandó tehát a munkás fizetéséből:

Havonként 750 lei, a 147-ik szakasz által előírt létminimum címén.

Naponként 37.50 lei;

Egy órára 4.70 lei;

Egy hétre 188 lei.”

Ezt a rendelkezést még a központi pénzügyi bizottság is kiegészítette a Monitorul Oficial 1932-ben megjelent 55-ik számában közölt rendelkezéssel, amely így szól:

„A munkások által élvezett fizetések után adóalap lezállítását csakis napszámban, órábérben, vagy akkordban dolgozó munkások élvezhetik. A törvényhozó intenciója szerint ezt a kedvezményt a munkára való biztatás címén kapják.”

A törvény és a végrehajtási utasítások szövege, valamint a központi pénzügyi bizottság döntése a lehető legprecízebb és valamennyi napszámban, órábérben, vagy akkordban dolgozó munkásra vonatkozik.

Mind ezek ellenére a minisztériumnak egyenes adókat intéző igazgatósága 1934. évi november hó 24-én 256.296 szám alatt kibocsátott rendeletével, amelyet az aradi pénzügyigazgatóság-hoz intézett, a következőket rendelte el:

„Amidőn egy állandó jelleggel bíró munkákat végző cég tisztviselőiről és munkásairól van szó, az adóalap úgy állapítandó meg, hogy csak a havonkénti 750 lei létminimum hozható levonásba. Minden összeg, ami ezen felül van, a 4 és 8 százalékos jövedelmi adó alá esik, mivel nem alkalmazható rájuk a havonként 20 napot meghaladó munkaidő utáni adó elengedésének kedvezménye, tekintettel arra, hogy a törvény 46-ik szakaszának b. pontja értelmében ez a kedvezmény csak ideiglenes jellegű munkára alkalmazott munkásoknál alkalmazható.”

A fenti megkülönböztetés az állandó jellegű munkára alkalmazott munkások és az ideiglenes jelleggel bíró munkára alkalmazott munkások között teljesen jogtalan és sem az egyenes adókról szóló törvény, sem annak végrehajtási utasítása, sem pedig az eddigi jogszokás erre alapot nem nyújt. Az aradi pénzügyigazgatóság az első és amennyire tudjuk, az egyetlen az országban, amelyik ezt a törvényellenes magyarázatot alkalmazza.

Szíves tudomására hozva a fentiek, tisztelettel kérjük, hogy a törvény szövegének és szellemének megfelelően méltóztatassék a fenti rendeletet hatályon kívül helyezni és a teljesen jogosulatlan különbségtételt az „állandó jelleggel bíró munkára alkalmazott munkások” és az ugyanolyan kategóriájú „ideiglenes jelleggel bíró munkára alkalmazott munkások” között megszüntetni.

ETIKETT.

Pityuék ebédnek és mami észre veszi, hogy Pityu letette a villát és a kezében tartott kenyérdarabot mártogatni kezdi a tálban.

— De Pityu, nincs talán villád? Hát hallottál már ilyen illetlenséget?

— Igenis, hallottam, — vágja rá Pityu. — A Rotschildoknak tíz villájuk van Páris környékén és egyiket se használgák.

Szerszámgépek gyártására rendezkedik be Resica.

A Resica engedelmet kapott különböző olyan gépek behozatalára, amelyeknek segítségével szerszámgépeket és olyan gépeket tud majd gyártani, amelyeket eddig az országban előállítani nem tudtak.

BIZONYITEK.

— Te, ez a Pemeténé egy tisztességes nő.

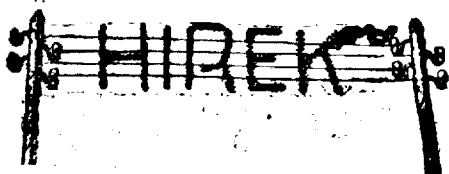
— Honnan tudod?

— Ő mondta.

— És ha hazudik?

— Ki van zárva. Egy tisztességes nő nem hazudik.

Hajmoso
és **hajszáritó**
készülékek
és más
fodrászati
cikkek
olcsón, szabályszerűen
Köszeghy Sándor Fia
Arad,
Bul. Reg. Ferdinand 63 - 65.
volt Dengli-ház.

AZ IPAROS

Megjelenik minden pénteken.

Előfizetési ára egész évre intézménynek és nagy cégeknek 1000 lej, félévre 500 lej. Iparosoknak egész évre 300 lej, félévre 150 lej, negyedévre 75 lej.

Hirdetés négyzetcentiméterenként 4 lej. Hét napnál kevesebb időtartamra 50% emelkedés.

Redakcia és adminisztráció — Szerkesztőség és kiadóhivatal — Redaktion und Administration Arad, Caminul Industrişilor — Iparos Otthon.

Felhívás Arad iparosságához a koldusakció sikere érdekében

Társadalmunk súlyos nehézségei, a kenyérgondok, a holnap örökös bizonytalansága, keményen megfektette az emberi szíveket. Ezer formában valósággal önti társadalmunkra az élet legsúlyosabb problémáit és — ismerjük be — legtöbbször a társadalom szervezatlensége és részvétlensége miatt marad el a megoldás! Hatalmas tömegek kenyérrel van szó pedig, olyan társadalmi réteg nyomoruságos tengődéséről, amely számára nem adódik más lehetőség, minthogy a társadalomhoz, elsősorban annak vezetőihez forduljon a szociális igazság nevében és kérje az életet egyik napról a másik napra megváltó segítséget, kérje a kenyeret!

Igen sokszor önhibájukon kívül, a sors mostohasága következtében jutottak kétségbeesett helyzetükbe ezek a szerencsétlen egzisztenciák és a legtöbb esetben tartozó kötelességünk megállapítani, hogy kietlen sorukért a társadalom, illetve annak vezetői felelősek. A koldusokról és a szegényekről van szó.

Előttünk folyik le az életünk, az ucca lélek nélküli, vak zajában. Ugy állanak előttünk, mint megannyi vádló, amikor kérnek, könyörögnek: segítsetek! Ők is élni akarnak. Házról-házra járva nyújtják ki aszott kezüket és tárják eléink életünk szomorú folyását, hogy megkönyörüljünk rajtuk.

Arad város vezetősége az „Oastea Domnului” és a „Karitás” egyesületekre bízta a város koldusainak és szegényeinek gondozását. A két jótékonyági intézmény már meg is kezdte az erőteljes munkát, hogy a reájuk bízott hatalmas feladatot kielégítően megoldhassák. Ez a munka azonban csak akkor lehet sikeres, ha a két egyesületnek Arad város egész társadalmára vallási és nemzeti szociális különbség nélkül segítségére siet.

Az „Oastea Domnului” és a „Karitás” egyesület kéri Arad város társadalmát és „Az Iparos” hetilapon keresztül ezuttal különösen az aradi iparosságot, nyújtson számukra e mozgalomban segítő kezét főképp erkölcsiekben, de anyagiakban is. Miben áll ez?

Arad jószívű polgársága kizárólag az „Oastea Domnului” és a „Karitás” irodájában (Minorita-palota udvarán) fizesse be az aradi koldusoknak szánt támogatást és ne közvetlenül a koldusoknak adják könyöradományait. Nagy számban vannak Aradon koldusok, akik nem érdemlik meg a segítséget, de mert nagyszerűen meg vannak szervezve, ők vámozzák meg a legnagyobb mértékben az emberek jószívűségét. Parazita módra élőkön ezek az aradi társadalom nyakán és elszedik a valóban segítségre szoruló elől a könyöradományokat. Meg kell értenie városunk közönségének, hogy a mai rossz viszonyok között csak azoknak tudunk juttatni támogatást, akik azt valóban meg is érdemlik és nem telik arra, hogy dologkerülő parazitákat támogassunk. A két jótékony intézmény irodájába befolyó segélypénzek egységesen használatnak fel és ha a mozgalmat Arad egész közönsége felkarolja, úgy tökéletesen meg is oldják ezt a szomorú problémát.

Segítsük tehát a koldusakciót. Ne vonja ki magát senki a mozgalomból, amelynek az a célja, hogy csak az igazi szegényeknek jusson, de jusson minden igazi szegénynek.

Szűcs Didák,
minorita szerzetes,
főgimnáziumi tanár.

— Nem sikerült az egyezkedés Aradváros és a kéményseprők között. Ismeretes, hogy a kéményseprők e Aradváros között egyezkedés indult meg és a kéményseprők a belügyminisztérium által jóváhagyott szabályrendelet megfeleltetésének visszavonását helyezték kilátásba, ha a város is hajlandó bizonyos könnyítésekre. Miután időközben a kéményseprők egy miniszteri rendelet révén, előnyös helyzetbe kerültek, az egyezkedést megszüntették. Így a város a maga részéről is úgy határozott, hogy bevérdja a felelősségi per kimenetelét és a november 5-i tárgyalásra bizza a helyzet kialakulását.

— A személyzeti és forgalmi adót e hó 9-ig be kell fizetni. A pénzügyigazgatóság ismételt figyelemzteti az érdekelteket, hogy a forgalmi és személyzeti adót november hó első napjaiban feltétlenül fizessék be, mert az adminisztrációs munka hosszabb időt vesz igénybe. Minden körülmények között november 9-ig kell befizetni a személyzeti és forgalmi adót.

— A vasut nem fizet 40 nap alatt. Az Államvasutak szállítási szabályzata értelmében a CFR a részére szállított anyagokat az átvételtől számított 40 napon belül volt köteles kifizetni. A szállítási szabályzatnak ezt a rendelkezését a vasut igazgatósága most hatályon kívül helyezte.

— A behozatali engedélyek illetéke. Az aradi iparkamara közli: Az ipari és kereskedelmi minisztériumtól kapott utasítások értelmében a kamarák a jövőben csak a saját kerületükhöz tartozó cégektől fogadhatják el a behozatali engedély iránti kérvények után fizetendő illetéket. Ha valamely cég nem az illetékes kamaránál fizette le a díjat, úgy a minisztérium annak újból fizetésére kötelezi.

— Az aradi sütőiparosok értesítik a t. fogyasztó közönséget, hogy a liszt árának drágulása miatt, mindenfajta kenyér árát kilogrammonként 50 banival felemelték.

— Munkakamarai választói jogosultság elismerése. Az aradi munkakamara közli az ipari alkalmazottakkal, magántisztviselőkkel, kereskedelmi alkalmazottakkal és iparosokkal, akik legfeljebb hét munkással, vagy maximum 10 lőrével dolgoznak, hogy a munkakamarai választás törvény értelmében a választói névjegyzékeket ki-függesztették és azok az érdekeltek rendelkezésére állnak november 10. és 20-a között. Az aradi választók listája a munkakamara Regele Ferdinand-ut 1. szám alatti helyiségében tekinthető meg, míg a megyei választóke a szolgabirosgokon. A választási kifogásokat a munkakamara intermar-bizottságához 1935. november 25-ig lehet benyújtani. Ezek a választási kifogások írásba nyújtandók be a következő bizonyítványokkal együtt: állampolgársági bizonyítvány, bizonylat arról, hogy az illető legalább hat hónapja a munkakamara körzetében lakik, büntetlenségi bizonyítvány és végül az iparosok ezen okmányokon kívül még iparigazolványukat is kötelesek mellékelni.

— Az iparosok szerszámait nem foglalhatja le az adóhivatal. A pénzügyminisztérium 60535—1935. számú rendelete megérkezett az aradi pénzügyigazgatóságra. A nagyfontosságú rendelet kimondja, hogy az iparosok szerszámait adóba nem lehet lefoglalni és azokat nem lehet elárverezni. A rendelet értelmében tehát az adóügynököknek nem áll jogukban az iparosokat szerszámaiktól megfosztani.

— Megszűnt a pékek forgalmi adója. A pénzügyigazgatóság illetékes ügyosztálya közli, hogy a pékek forgalmi adóját megszüntetik. Tudvalevő, hogy eddig a pékek 3 százalékos forgalmi adót fizettek az eladott kenyér után, most azonban a forgalmi adó fizetése megszűnt és helyette a liszt kilója után 22 banis illeték fizetendő. Ez az illeték-fizetés kevesebbet jelent, mintha a háromszázalékos forgalmi adót fizetnék a pékek,

— Szigorúan tilos a 14 éven aluli gyermekek alkalmazása. Az aradi munkaügyi felügyelőség ismételt felhívja az érdekelteket, hogy a vonatkozó törvény és a most ideérkezett munkaügyi minisztériumi rendelet értelmében tizennégy éven aluli tanoncok alkalmazása szigorúan tilos.

KIRALYI BEISMERÉS.

VII. Edeárd angol király még egészen fiatal herceg volt, amikor egyik tanárja így szólt hozzá a hittanóra alatt:

— Csupán csak egy van, fenség, ami még a királynál is magasabb.

— Tudom, — vágott közbe a herceg, — az ász.

— Megkezdik a visszleszámitolási hitelek folyósítását. Közöltük, hogy a Banca Nationala az életképesnek minősített fővárosi és vidéki pénzügyintézeteknek újból folyósítani fog visszleszámitolási hiteleket. A jegybank körében hangsúlyozzák, hogy csak rövid lejáratú jó anyagot fogadnak el reeszkontra s a Banca Nationala felügyelői már megkezdtek körutjukat, amelyek célja az, hogy felkeresve a visszleszámitolásra igényt tartó bankokat, átvizsgálják ezek váltótárcáját és előterjesztést tegyenek a központnak a hitel megszavazására.

UGYAN, KERLEK.

Iceg találkozik Biceggel, aki nagy titokzatosan mondja:

— Ugy éljek, láttam a feleségedet a multkor egy kültekli vendéglőben egy hadnagygyal. Hogy engedheted meg a feleségednek, hogy egy hadnaggal ...

Iceg közbe vág:

— Ugyan kérlek, mit ért ő a sarzsikhoz!

— Munkabér-emelések az Egyesült Államokban. Washingtonból jelentik: Roosevelt köztársasági elnök a gyáriparosok szövetségéhez fordult és felkérte őket, hogy az üzemeikben alkalmazott munkások fizetését megfelelő módon emeljék fel. Ez alkalomból összegyűjtött statisztikai adatok szerint a termelés elérte az 1929. évi termelés 90 százalékát, annak dacára, hogy a foglalkoztatott munkások csak 82 százalékát teszik ki az 1929-ben foglalkoztatott munkásoknak, míg a kifizetett munkabérek csak 64 százalékát teszik ki a hat év előtt kifizetett munkabéreknek.

Aradi Polgári Jótékony Egyesület

Halálesetet Segélyző Csoportja.

Directiunea Grupelor de Ajutorare în caz de deces a Revunierei Civile de Binefacere din Arad prin aceasta comunită cu asociații, că comisiunile de deces sunt scadente până la numărul curent:

Az Aradi Polgári Jótékony Egyesület Halálesetet Segélyző Csoportjai Igazgatósága az uton közli i. t. tagjaival, hogy a halálozási járulékok a következő sorszámokig esedékesek:

In Grupa I. Csoportban változatlanul 796-ig esedékes a fizetés.

In Grupa II. Csoportban. Vad. I. Alex. özv. Madarász Sándorné 886.

Aradi Iparosok Temetkezési Segélyző Csoportja

Directiunea Grupelor de Ajutorare de Inmormantare a Industrişilor din Arad face cunosut membrilor cari sunt în restanță cu cotizatiile lor, să achite restanța în întregul lor propriu, fiindcă în conformitatea §-ului 14 și 15 din statute calitatea lor de membri respiră automatic, adică dacă membrul decedează între timp, nu se poate acorda ajutorul. Cotizațiunile sunt scadente după următorii membri decedati:

Az aradi iparosok Temetkezési Segélyző Csoportja igazgatósága értesíti a csoport azon tagjait, akik halálozási járulékaikkal hátralékban vannak, azt saját érdekükben rendezzék, mert a csoport szabályzatának 14. és 15-ik §-a értelmében tagsági joguk automatic megoszlik, ha a tag közben elhal, a segély nem folyósítható.

A fizetés a következő elhunyt tagjaink után esedékes:

In grupa „A” csoportban: 865. Vad. Iul. Ludovic özv. Foszto Lajosné.

In Grupa B) Csoportban: 880 Stefan Jupa István.